NR 4-2015 / 69 SEK / UTGIVEN AV FAR AKADEMI

Resultat

Nyheter från din revisor/redovisningskonsult

FAMILJE-BESKATTNING
Ta ut rätt lön, få rätt beskattning

K3
Så hanterar du finansiella instrument i redovisningen

TEMA: PENSIONS-FÖRSÄKRING
Välj rätt sparform

”Flumskolan tilltalar inte mig”

– Barbara Bergström, grundare och delägare av Engelska Skolan

Orädd traditionalist

innehåll

Resultat nr 4/2015

Besked från finansen 8
Nu har regeringen kommit med besked om nyheter på skatteområdet inför både vår- och höstbudgeten.

Sverige får stryk av Östeuropa 9
Enligt en internationell undersökning är länderna i Östeuropa och forna Sovjet bäst på att få in kvinnor i företagsledningen.

Momsavdrag gav skattetillägg 10
Glöm inte att göra öppet yrkande i deklarationen om du är osäker på om du får göra avdrag för momsen eller inte.

Tryggare företagare 11
Socialförsäkringsutredningen har föreslagit några förändringar för att öka jämlikheten mellan företagare som driver olika företagsformer.

Hur värdera värdepapperen? 12
Finansiella instrument ska enligt K3 värderas antingen till sitt verkliga värde eller till anskaffningsvärdet.

Tema: Pensionsförsäkringar 15
Säkra upp din framtida ekonomi med rätt försäkringar inför nedtrappningen mot pensionärslivet.

Driftig pedagog 22
Engelska Skolans grundare Barbara Bergström har byggt ett smärre skolimperium.

Beskattning av familjen 29
Den som driver företag tillsammans med familjen behöver ta särskilda hänsyn vid beskattningen.

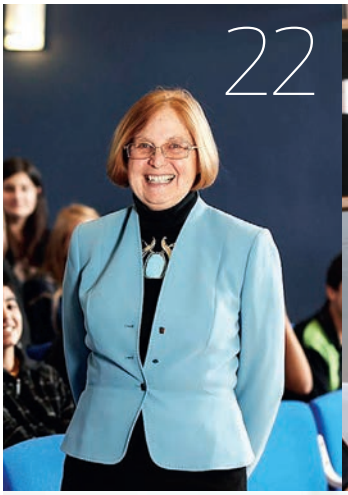

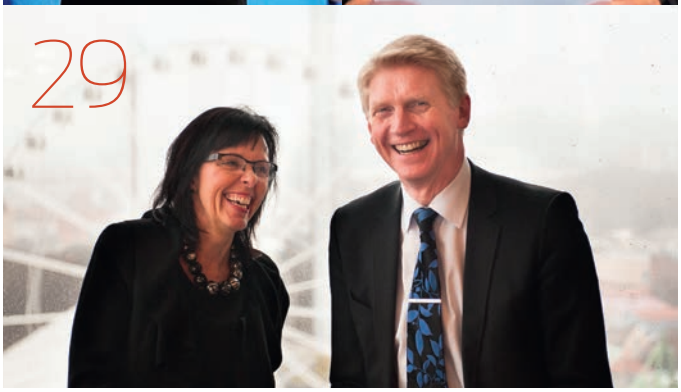

K3-regelverket

En e-kurs som ger dig en översiktlig genomgång av K3. Lär dig identifiera fokusområden och navigera säkert i K3-regelverket.

Lärare
Sara Fornelius, redovisningsspecialist, PwC
Christian Stralström, auktoriserad revisor och redovisningsspecialist, PwC

Längd
2 timmar, som motsvarar 4 vidareutbildningstimmar

Pris
2 700 kr exkl. moms

Läs mer om våra e-kurser på
farakademi.se/ekurs

FAR AKADEMI

Annons

Resultat
Nummer 4/2015

Resultat ges ut av FAR Akademi AB, ett dotterbolag till FAR – branschorganisationen för revisorer, redovisningskonsulter och rådgivare.

Adress:
Box 6417
113 82 Stockholm
Telefon 08-506 112 00

Chefredaktör och ansvarig utgivare:
Lisa Bergman
lisa.bergman@far.se

Redaktion:
Lisa Bergman
Charlotta Marténg
Pernilla Halling
Rakel Lennartsson
Jessica Otterstål

Övriga medarbetare i detta nummer:
Sofia Wallebom
Clara Hamrén
Eva Törning
Lars Wilderäng
Lina Hovling
Åsa Ohlsson
Ingrid Kindahl

Grafisk form:
Oh My!

Omslagsbild:
Press

Tryck:
Forssa Print 2013,
ISSN 2001-5925

Prenumerationer:
08-506 112 00
resultat@far.se

Prenumerationspris:
575 kr inkl moms helår

Annonser:
Alex Simonsson
Swartling&Bergström Media AB
08-545 160 60
070-319 09 10
resultat@sb-media.se

TS-kontrollerad upplaga:
48 400 (2014)

SVERIGES TIDSKRIFTER

MILJÖMÄRKT

Den engelska skolan

BRITTISK HISTORIA, KULTUR och tradition kan vara förförisk. Elitistisk, kolonialistisk, penalistisk, nepotistisk ... Och alldeles underbar. Just nu läser jag en bok om mästerspionen Kim Philby. Han är också förförisk. Det ansåg även hans allra närmaste vänner och förtrogna. En av vännerna var Nicholas Elliott, vars kometkarriär är ett bra exempel på den brittiska överklassens excentriska kvaliteter och möjligheter.

Elliott startade skolgången på den ökänt brutala internatskolan Durnford. Gick vidare till Eton, där pappa var rektor och gick under namnet ”Kejsaren”. Härefter, färsk från Cambridge med mediokra betyg, stötte Nicholas Elliott ihop med en god vän till familjen som undrade om han inte ville följa med till ambassaden i Haag.

Behövdes ingen närmare intervju för jobbet? ”Oh nej. Min protegé meddelade bara UD att jag var en hygglig typ. Han hade ju gått på Eton tillsammans med min far.”

Sedan blev det underrättelsetjänsten, MI6. Philby och Elliott blev bästa vänner och så slutade det med att den förste grundlurade den senare och alla andra genom att berätta allt han visste för Moskva. Det hade förvisso inte så mycket med skolgången att göra. För även om Cambridge på 1930-talet var rena drivbänken för såväl kommunister som fasciste, så gick detta blott Elliott förbi - han var fullt upptagen med att roa sig.

NUMERA FINNS ENGELSKA SKOLAN i Sverige. Den har ingenting med vare sig penalismen på Durnford eller förräderiet på MI6 att göra. Däremot kanske eleverna lär sig vem Kim Philby var, vilket är mer än vad mina kommunalskolade ungar gjort. I det här numret kan du läsa mer om Engelska Skolans grundare Barbara Bergström. Trevlig läsning!

Lisa Bergman
Chefredaktör

STAFETTEN

Tre vårtips!

Vårtecken ser olika ut över hela landet. Några har vi gemensamt såsom sommartiden, flyttfåglarnas återkomst och att grönskan skjuter fart. Nedan följer Pär Henrikssons tips.

Pär Henriksson, auktoriserad redovisningskonsult på Ore Data och Administration i Furudal.

Luncha ute. Utnyttja lunchen så att du kommer ut och kan ta del av ljuset. Min uppmaning är att alla skall ta sig tid att gå ut och möta våren, trots den press och stress vi har på oss på jobbet den här tiden på året.

Gå. Några dagar i veckan kan man sluta i sådan tid att man kan ta en promenad efter jobbet. Jag är övertygad om att solen och ljuset har en positiv effekt på oss människor.

Prag. Passa på att ladda batterierna under helgerna. Varför inte en minisemester över en helg till exempelvis Prag, en av Europas vackraste städer.

Stafettpinnen skickas vidare till **Lisa Borgert Isaks på** LR Revision i Falun.

Annons

Hallå där ...

Anders Forslund, professor och författare till SNS-rapporten ”Ungdomsarbetslösheten går inte att pensionera bort”.

FOTO **IFAU**

Har pensionsavgångar ingen påverkan alls på ungdomsarbetslösheten?
- Befintlig forskning säger snarare att ett ökat inflöde av arbetskraft leder till att arbetsmarknaden helt enkelt anpassar sig och antalet jobb ökar.

Vad beror det på?
- När fler människor söker jobb kan den som vill anställa förvänta sig att det blir enklare, billigare att anställa att fylla en plats för ju fortare en plats kan fyllas, desto fler jobb skapas.

Varför är ungdomsarbetslösheten så hög i Sverige?
- I relation till andra jämförbara länder har vi förhållandevis hög arbetslöshet, men det kan bero på att våra system för utbildning och sociala försäkringar skiljer sig åt. Till exempel att Sverige inte har lärlingssystem eller studiemedel under sommaren.

Vad ska man göra åt ungdomsarbetslösheten?
- Man måste fokusera på faktorer som gör det svårt att etablera sig på arbetsmarknaden: bristande gymnasiekompetens, utländsk bakgrund och funktionsnedsättningar.

LISA BERGMAN

”Give them hell”

– SD:s sjukskrivne partiledare Jimmie Åkesson i ett sms till partisekreterare Björn Söder inför partiets besked att rösta för alliansens budgetproposition i december 2014. SVT Skavlan.

FOTO **SD**

FRAM OCH TILLBAKA MED UNGDOMSRABATTEN

Regeringen vill slopa ungdomsrabatten på sociala avgifter. Men eftersom oppositionens budget – med ytterligare en sänkning – vann i riksdagen i december genomförs nu ytterligare sänkning för dem under 23 år. Dagens ungdomsrabatt innebär att socialavgifterna för personer som inte har fyllt 26 år bara är en fjärdedel av ordinarie avgifter, med undantag för ålderspensionsavgiften. Nu har riksdagen antagit ett förslag att sänka socialavgifterna ytterligare för ungdomar som inte har fyllt 23 år och att samtidigt slopa ungdomsrabatten helt för personer som har fyllt 25 år. De nya bestämmelserna börjar gälla 1 maj 2015. I vårändringsbudgeten föreslår dock regeringen att ungdomsrabatten slopas i två steg. Från 1 augusti 2015 till 30 juni 2016 uppgår arbetsgivaravgiften till 25,46 procent. Under 2016 slopas nedsättningen helt. Se även tabell på sidan 34.

Riksdagen, 2014/15:SfU10 Förändrad nedsättning av socialavgifterna för unga samt pressmeddelande från finansdepartementet 27 mars 2015.

BESKATTNING AV PERSONALOPTIONER STRIDER MOT EU-RÄTT

Enligt Skatterättsnämnden kan det strida mot EU:s fria rörlighet för arbetstagare att beskatta personaloptioner som anställda har tjänat in utomlands. Bakgrunden är att andra EU-medborgare i Sverige kan beskattas hårdare än svenskar. De kan nämligen inte undanta tjänsteinkomster intjänade utomlands från beskattning enligt svenska regler (sexmånadersregeln respektive ettårsregeln) som obegränsat skattskyldiga svenskar kan göra under och efter utlandstjänstgöring. Den här diskrepansen mellan svenskar och andra EU-medborgare står i strid med EU-rätten enligt Skatterättsnämnden.

Skatterättsnämnden, 23 februari 2015, dnr 42-14/D och 38-14/D.

INGEN RÄNTEFÖRMÅN PÅ UTBETALNING

Ägaren till ett aktiebolag fick en utbetalning på över sex miljoner kronor i början av 2009, och betalade tillbaka drygt 4,6 miljoner i slutet av året. Skatteverket beslutade att tjänstebeskatta ägaren för förbjudet lån samt påföra ränteförmån och skattetillägg. Beträffande ränteförmånen konstaterade Högsta förvaltningsdomstolen att förbjudna lån skatterättsligt inte behandlas som lån utan som inkomst (som ska beskattas). Därför skulle ränteförmån inte påföras. Däremot var det riktigt att påföra skattetillägg eftersom ägaren lämnat oriktig uppgift genom att inte deklarera utbetalningen som inkomst.

Högsta förvaltningsdomstolen, 6 mars 2015, 2063-14.

VINST I DOTTERBOLAG VAR SKATTEFLYKT

Högsta förvaltningsdomstolen instämmer i Skatterättsnämndens bedömning att skatteflyktslagen var tillämplig i två liknande fall. Båda besluten rörde fall där ägarna valt att driva verksamheten i ett dotterbolag, medan vinstmedlen samlades i ett annat dotterbolag. Genom flera interna aktieöverlåtelser skulle aktierna upphöra att vara kvalificerade enligt 3:12-reglerna efter karenstiden på fem år. Eftersom syftet med fåmansbolagsreglerna är att en arbetsinsats i bolaget ska kunna beskattas som tjänsteinkomst och inte helt och hållet som lägre beskattad utdelning ansåg Högsta förvaltningsdomstolen att upplägget var ett kringgående av reglerna. Syftet skulle i stället upprätthållas med hjälp av skatteflyktslagen som ansågs kunna tillämpas i båda fallen.

Högsta förvaltningsdomstolen, 16 mars 2015, 4132/14 och 4382/14.

FÖRETRÄDAREN HADE INGET ATT SKYLLA PÅ

Skatteverket fann vid en utredning att ett bolag betalat osanna fakturor. Fakturorna borde dock ha betraktats som oredovisade löner som bolaget inte betalt arbetsgivaravgift på. Bolagets företrädare förklarade bland annat att varken revisor eller bokföringsansvarig hade haft några invändningar mot redovisningen i bolaget. Kammarrätten underkände den invändningen med konstaterandet att ”det faktum att bolagsföreträdaren litat på revisorn eller bokföraren i princip inte minskar det ansvar för bolaget han hade som företrädare har”. Han ansågs ha agerat grovt oaktsamt och var därför betalningsskyldig för de obetalda avgifterna.

Kammarrätten i Stockholm, 19 december 2014, 2834-14.

AVDRAG FÖR GÅVOR SLOPAS

Regeringen föreslår i en promemoria att skattereduktionen för gåvor till ideell verksamhet slopas vid årsskiftet. Enligt finansdepartementet är det en grundläggande princip i skattesystemet att utgifter för personliga levnadskostnader inte får medges skatteavdrag, och eftersom ideella gåvor ska betraktas som en del av personliga levnadskostnader strider möjligheten till skattereduktion mot detta förbud.

Finansdepartementet, ”Slopad skattereduktion för gåvor”, 13 februari 2015.

EU GER UPP OM MOMS I IDEELLA FÖRENINGAR

Även om EU-kommissionen tycker att det är fel att den ideella sektorn i Sverige är befriad från moms så har den lagt ned överträdelseärendet om saken. Skälet är att kommissionen inte anser att befrielsen påverkar EU:s inre marknad. Frågan är dock inte helt löst eftersom både Högsta förvaltningsdomstolen och Skatteverket fattat beslut om att ideella föreningar som bedriver second hand-verksamhet i större omfattning ska betala moms. Enligt finansdepartementet pågår nu ett intensivt arbete för att lösa situationen.

Finansdepartementet, 26 februari 2015.

Minneslista

27 APRIL

EU-försäljning för mars (vid månadssammanställning elektroniskt).

EU-försäljning för januari–mars (vid kvartalssammanställning elektroniskt).

Stora företag

* Avdragen skatt och arbetsgivaravgifter för mars, betalning.
* Moms för mars, deklaration och betalning.

Helårsredovisning moms (årsomsättning högst 1 miljon, momsredovisning en gång per år, EU-handel bedrivs)

* Moms för räkenskapsår som slutar 28 februari 2015, betalning och momsdeklaration.

Handelsbolag, konkursbon m.fl. med helårsredovisning av moms

* Moms för räkenskapsår som slutar 28 februari 2015, betalning och momsdeklaration.

30 APRIL

Årsredovisning och revisionsberättelse till Bolagsverket (bokslutsdag 30 september 2014).

4 MAJ

Inkomstdeklaration till Skatteverket (allmän och särskild inkomstdeklaration).

Egen skatteinbetalning för att undvika räntedebitering på kvarskatt upp till 30 000 kronor för fysiska personer och företag med räkenskapsår som slutar 30 september, 31 oktober, 30 november eller 31 december 2014.

12 MAJ

Fysiska personer och dödsbon med årsmomsredovisning (omsättning högst 1 miljon kronor), deklaration och betalning.

Stora företag

* Debiterad F-skatt och särskild A-skatt för april, betalning.
* Avdragen skatt och arbetsgivaravgifter för april betalning.

Små företag

* Debiterad F-skatt och särskild A-skatt för april, betalning.
* Avdragen skatt och avgifter för april, deklaration och betalning.
* Moms för mars (vid månadsredovisning), deklaration och betalning.
* Moms för januari–mars (vid kvartalsredovisning), deklaration och betalning.

Väntade förslag. Finansminister Magdalena Andersson vill höja skatten på bland annat städning, ungas arbete och bensin.

FOTO **FINANSDEPARTEMENTET**

Nya bud på skatteområdet

Höjda miljöskatter, slopade avdrag på sparande och lägre ROT- och RUT-avdrag ingår i regeringens förslag.

FINANSMINISTERNS TAL om tomma lador ekade återigen när hon tillsammans med miljöpartiets ekonomiske talesman Per Bolund presenterade regeringens skatteförslag inför de kommande budgetarna. Magdalena Andersson sa bland annat att ”Stora underskott i de offentliga finanserna innebär att viktiga investeringar för att skapa jobb måste finansieras krona för krona”. Den här finansieringen handlar om höjda skatter på bland annat bensin, sparande och RUT- och ROT-arbeten.

TILL ATT BÖRJA MED ska subventionsgraden för ROT-avdraget sänkas från 50 till 30 procent inför 2016. Då ska också taket för RUT-avdraget sänkas till 25 000 kronor om året. Den sänkningen gäller enbart för personer under 65 år. Samtidigt slopas RUT-avdraget helt för matlagning och mer avancerat städarbete. Redan från 1 augusti 2015 slopas RUT-avdraget på läxhjälp.

Som tidigare aviserats vill regeringen också slopa nedsättningen av arbetsgivaravgifter för unga i två steg. Arbetsgivaravgifterna för unga uppgår under perioden 1 augusti 2015 till 30 juni 2016 till 25,46 procent. Under 2016 slopas nedsättningen helt.

INFÖR 2016 SKA SKATTEN på sparande i investeringskonto, ISK, och kapitalförsäkringar höjas med motiveringen att sparandet med fallande statslåneräntor blivit mer skattemässigt gynnat än vad regeringen tycker är lämpligt.

Det föreslås att den schablonmässigt beräknade avkastningen bättre ska spegla den faktiska avkastningen och att schablonavkastningen därför beräknas genom att kapitalunderlaget multipliceras med statslåneräntan ökad med 0,75 procentenheter. För att skatten inte ska bli för låg vid en mycket låg statslåneränta ska schablonavkastningen dock beräknas till lägst 1,25 procent av kapitalunderlaget.

I syfte att anpassa reglerna om investeraravdrag till EU:s riktlinjer om statligt stöd förslås att investeraravdraget i fortsättningen bara ska få göras av oberoende förvärvare och investerare, vilket alltså inte innefattar redan befintliga ägare.

Till nästa år ska skatten på drivmedel höjas, vilket enligt Magdalena Andersson beror på två saker: dels ett sjunkande oljepris, dels att miljöpartiet sitter i regeringen. Därför ska energiskatten på bensin höjas med 0,44 kronor per liter och på dieselbränsle med 0,48 kronor per liter. Skatten på flytande biodrivmedel höjs i motsvarande utsträckning. Svenska jord- och skogsbrukare ska samtidigt kompenseras genom att den nuvarande befrielsen från koldioxidskatten ökas med 0,48 kronor per liter. För att minska risken för att E85 och låginblandad etanol överkompenseras, föreslås att befrielsen från energiskatt på etanol minskas ytterligare, med start 1 december 2015. Redan 1 augusti höjs miljöskatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer, på naturgrus och bekämpningsmedel.

Regeringen har inte gett närmare besked om hur inkomstskatterna ska förändras inför 2016. Finansminister Magdalena Andersson hänvisade vid presskonferensen till sitt gamla budgetförslag från i höstas där regeringen bland annat ville ha en justering av brytpunkten och schablonavdraget.

Finansdepartementet, 27 mars 2015.

LISA BERGMAN

UNDERSÖKNING:

Sverige inte bäst i klassen

I en undersökning bland företag över hela världen framkommer tydliga regionala mönster. Bland annat att företag i Östeuropa och forna Sovjetunionen är bäst på att få in kvinnor i företagsledningen, medan det går sämre i Sydamerika.

Källa: Grant Thornton, Global assets.

FRÅGA:

Vad hindrar kvinnor från att nå toppen i ditt företag?

	Kvinnor	Män
Föräldraskap	28	21
Få kvinnor som söker	20	23
Könsdiskriminering	19	10
Dåligt stöd för kvinnor	17	14
Brist på kompetens	17	20
Brist på kvinnliga förebilder	11	15

Respondenter: 5404 st (1477 kvinnor, 3927 män).

FÖRETAG UTAN KVINNOR I TOPPEN

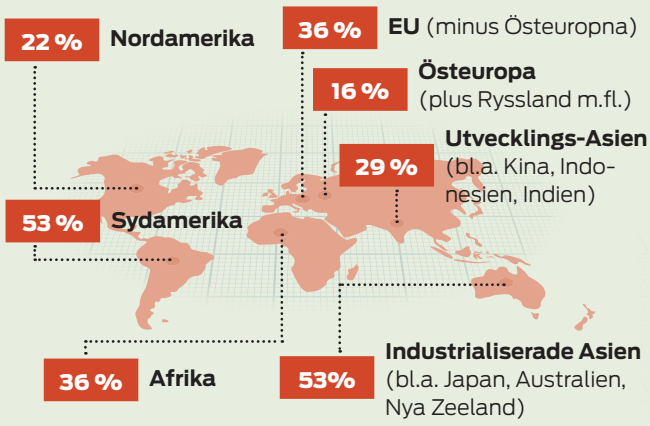

KVINNOR I VÄLFÄRDEN

Andel kvinnor i ledningen av företag efter bransch, procent.

42	Vård	20	Jordbruk
41	Utbildning	20	Energi
33	Hotell	19	Teknologi
27	Livsmedel	19	Industri
25	Bank och finans	19	Transport
22	Övriga tjänster	18	Bygg och fastighet
22	Handel	12	Gruvnäring

KVINNOR PÅ TOPPOSITIONER I FÖRETAGEN

40	Ryssland
37	Polen
35	Estland
33	Frankrike
28	Sverige
27	Sydafrika
21	Nigeria
19	Nya Zeeland
18	Nederländerna
16	Argentina
15	Brasilien
15	Indien
14	Tyskland
8	Japan

Andel kvinnor i ledningen, procent.

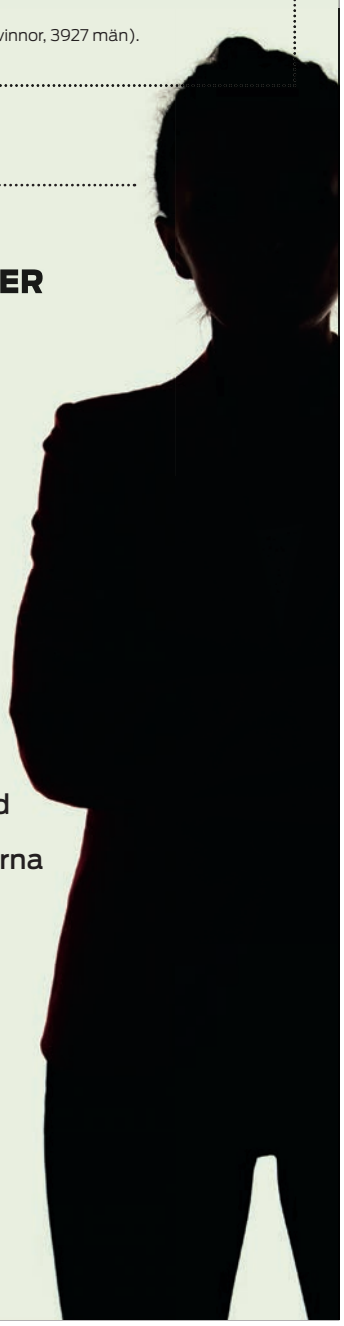

Momsavdrag gav skatte-tillägg

Glöm inte att göra öppet yrkande i deklarationen om du tycker att rättsläget är oklart.

SKATTETILLÄGG ÄR EN AVGIFT som tas ut om man inte lämnar tillräckliga uppgifter i deklarationen för att Skatteverket ska kunna fatta ett riktigt beslut.

När det gäller försäljning av aktier i dotterbolag kan det vara svårt att avgöra om man får göra avdrag för momsen på kostnaderna eller inte. Moms på konsulttjänster som köpts in med direkt och omedelbar koppling till en aktieförsäljning kan normalt inte dras av om aktieförsäljningen var momsfri. Det kan till exempel röra sig om avtalsskrivning och hantering av försäljningsprocessen.

I DET AKTUELLA FALLET hade bolaget gjort avdrag med knappt 370 000 kronor för tjänster med koppling till en aktieöverlåtelse i skattedeklarationen. Bolaget hade inte lämnat någon upplysning om vad avdraget gällde. Skatteverket nekade bolaget avdrag för ingående moms på tjänsterna och tog även ut ett skattetillägg om 20 procent på beloppet.

FÖRVALTNINGSRÄTTEN ANSÅG att avdraget var felaktigt men att bolaget skulle slippa skattetillägg på grund av att reglerna var svåra att tolka. Det resonemanget höll inte i kammarrätten. Visserligen instämde domstolen i att reglerna är komplicerade, men den sa också att bolaget i samband med deklarationen var fullt medveten om just detta – och hade dessutom gjort det till en del av sin argumentation gentemot Skatteverket. Därför borde bolaget ha upplyst särskilt om tveksamheterna kring momsavdraget i form av ett öppet yrkande i sin deklaration. Att bolaget inte gjort det innebar enligt domstolen att felet inte var ursäktligt och att skattetillägg skulle utgå.

Kammarrätten i Sundsvall, 5 februari 2015, 3203-13.

LISA BERGMAN

Fast filial? Bara för att en anställd arbetar hemma ibland innebär det inte att den utländska arbetsgivaren får ett fast driftställe i Sverige.

FOTO **SHUTTERSTOCK**

Fast driftställe i Sverige

I två ställningstaganden har Skatteverket bestämt vad som gäller avseende utländska företag med fast driftställe i Sverige.

ENLIGT ETT DRYGT tio år gammalt ställningstagande ska en utländsk arbetsgivare som saknar fast driftställe i Sverige inte göra skatteavdrag på ersättning för arbete. Det kan dock vara skillnad i definitionen av vad som utgör ett fast driftställe enligt inkomstskattelagen i förhållande till vad som gäller enligt ett skatteavtal.

NU HAR SKATTEVERKET tagit ställning till vad som gäller om företaget har fast driftställe enligt inkomstlagen, men inte enligt gällande skatteavtal. Syftet med skatteavtal mellan olika länder är att undvika dubbelbeskattning. Men skyldigheten att göra skatteavdrag och betala socialavgifter brukar inte beröras i avtalen och Sverige kan därför inte på eget bevåg utvidga begreppet fast driftställe i skatteavtalen till att omfatta dessa frågor.

Därför ska bedömningen om ett företags fasta driftställe när det gäller plikt att göra skatteavdrag ske enligt inkomstskattelagen (2 kapitlet 29 paragrafen). Följden blir då att ett företag som enligt skatteavtalet inte har ett fast driftställe här, ändå kan ha fast driftställe i Sverige enligt inkomstskattelagen. Alltså kan ett utländskt företag med verksamhet i Sverige bli skyldigt att göra skatteavdrag även om företaget inte är skattskyldigt för inkomsten här.

Vidare har utländska företag med fast driftställe enligt inkomstskattelagen inte möjlighet att ingå socialavgiftsavtal med sina anställda, eftersom det bara gäller företag som saknar fast driftställe enligt inkomstskattelagen.

I ETT ANNAT STÄLLNINGSTAGANDE har Skatteverket förtydligat sin inställning i frågan om ett utländskt företag anses få ett fast driftställe i en anställds hem om arbete utförs där eller inte. Verket anger i ställningstagandet att det faktum att en anställd med utländsk arbetsgivare arbetar i sitt hem inte nödvändigtvis innebär att det finns en plats i dennes hem som står till arbetsgivarens förfogande. Därmed behöver det inte heller betyda att arbetsgivaren har ett fast driftställe i Sverige. Till exempel får inte det utländska företaget fast driftställe i Sverige om den anställde normalt arbetar på det utländska kontoret, men ibland väljer att arbeta i hemmet. Om det däremot finns ett krav - uttryckligt eller underförstått - på att arbete ska utföras i hemmet kan det innebära att ett fast driftställe uppkommer. Detta gäller till exempel när företaget inte tillhandahåller någon annan arbetsplats eller när den anställde inte flyttar till ett land där företaget bedriver verksamheten.

Skatteverket, 10 februari 2015, 131 80603-15/111 och 16 mars 2015, 131 160469-15/111.

LISA BERGMAN

Bättre stöd. Oavsett om du driver aktiebolag eller enskild firma ska du kunna få ersättning under uppstartskedet om du blir sjuk.

FOTO **DREAMSTIME**

Mer jämlika företagare

Socialförsäkringsutredningen föreslår bland annat att det ska bli mindre skillnader i skyddet för den som startar aktiebolag respektive enskild firma.

SOCIALFÖRSÄKRINGSUTREDNINGEN blev klar i mars efter drygt fyra års arbete. En av uppgifterna var att se över reglerna i sjukförsäkringen. I dag skiljer sig reglerna åt beroende på vilken företagsform verksamheten har bedrivits i, men i förslaget slopas skillnader mellan aktiebolag och enskild firma när det gäller ersättningen under uppstartsskedet. Den så kallade skyddstiden utökas samtidigt för nystartade aktiebolag från 24 månader till 36 månader.

EN VIKTIG NYHET är att det inte längre är den förväntade framtida inkomsten som ska ligga till grund för ersättningen, utan den historiska inkomsten. I normalfallet ska den baseras på den genomsnittliga inkomst som arbetsgivaravgiften baseras på de tolv månader som föregår försäkringsfallet.

Det blir alltså samma beräkningsgrund för sjukpenning och arbetslöshetsersättning. Detta innebär en klar förbättring för tillfälligt anställda och kombinatörer, det vill säga de som driver egen verksamhet vid sidan av en anställning. Dessutom blir det en tydligare koppling mellan pengar som tjänas in och beräkningsgrunden för ersättningen. Den gamla benämningen sjukpenninggrundande inkomst (SGI) byts ut mot ersättningsgrundande inkomst, EGI.

TIDIGT I UTREDNINGEN presenterades ett förslag om att arbetsgivaren skulle lämna månatliga inkomstuppgifter, vilket väckte hård kritik från bland annat organisationen Företagarna som befarade en ökad administrativ börda. Nu är förslaget i stället att en månadsvis inrapportering av så kallad e-inkomst ska ersätta dagens månadsvisa arbetsgivardeklaration och de årliga kontrolluppgifterna. Även fortsättningsvis ska detta ske i mitten av månaden efter den månad som lönen betalats ut. Utredarnas tanke är att detta bör göras elektroniskt direkt från lönesystemet till Skatteverket och att uppgifterna sen ska kunna användas av flera myndigheter och för flera ändamål.

Genom att använda historiska inkomstuppgifter minskar riskerna med under- och överförsäkring menar utredarna. Andra positiva aspekter är att det ska bli lättare för den försäkrade att förutse sitt försäkringsskydd, något som varit eftersträvat. Snabbare handläggning och minskat godtycke är andra positiva effekter av förslaget.

FOTO **KRISTIAN POHL**

Socialförsäkringsminister Annika Strandhäll är ansvarig för socialförsäkringsutredningen.

För att hjälpa folk tillbaka till arbete efter sjukdom införs en mer flexibel sjukpenning för att underlätta en stegvis återgång till arbetet. Det ska också införas fler förmånsnivåer än dagens 25, 50, 75 och 100 procent. Det ska bli enklare för mindre arbetsgivare att stötta sina anställda att återgå i arbete genom information, rådgivning och utbildning samt att nuvarande ersättningssystem utvecklas.

ÅSA OHLSSON

FOTO DREAMSTIME

Nutid eller historia

Ska de finansiella instrumenten värderas till anskaffningsvärde eller det aktuella, verkliga värdet? Den frågan avgör valet mellan de två principerna i regelverket K3.

FÖR DIG SOM ÄR FÖRETAGARE gäller det att välja vilken värderingsprincip du vill använda för företagets finansiella instrument. Enligt det nya redovisningsregelverket K3 kan du välja mellan anskaffningsvärde eller verkligt värde. Reglerna för det första alternativet, värderingen till anskaffningsvärde, tas upp i kapitel 11. Värderingsprincipen i kapitel 12 är verkligt värde.

SOFIA SKÖLD ÄR redovisningsspecialist på PwC och håller i undervisning om redovisning av finansiella instrument enligt K3. Hon anser att det är bra att K3 har samlat reglerna för redovisning av finansiella instrument

Sofia Sköld, redovisningsspecialist, PwC.

– Den traditionella principen som beskrivs i kapitel 11 brukar vi kalla försiktighetsprincipen och den har sin utgångspunkt i anskaffningsvärde. Alternativet är att använda principen om värdering till verkligt värde som finns i kapitel 12.

K3 och området finansiella instrument är inte bara något som berör stora företag. Sofia Sköld träffar företag av alla storlekar, det kan till exempel vara gedigna småbolag som placerar sin överskottslikviditet till exempel och därför väljer K3, trots att de får använda K2.

DET SOM ÄR NYTT med K3 är bland annat att det nu finns ett samlat regelverk, med mer information och riktlinjer. Flera områden som tidigare inte var reglerade, eller väldigt kortfattade, har nu blivit betydligt tydligare. Det här ställer höga krav på bolagen att sätta sig in i de nya reglerna.

Det finns också områden i K3 som inte har haft tydliga regler förut, det gäller till exempel redovisning av derivat och säkringsredovisning. När det gäller derivat är reglerna mer strukturerade och mindre godtyckliga. Informationen blir mer relevant, vilket framgår tydligt i redovisningen.

– Tidigare var det väldigt begränsat, det fanns några få punkter skrivna i BFN, det var allt. Nu finns det mer vägledning i K3, det ställs krav till exempel för att få tillämpa säkringsredovisning, säger hon.

Att ge något generellt råd till företagare i allmänhet inför valet av princip och vilket kapitel de bör följa är dock svårt.

– Det är unikt för varje företag och beror på vad företaget har för finansiella instrument. Men jag tror att de flesta landar i att man fortsätter som man gjort förut, säger Sofia Sköld.

Hon tycker dock att man ska tänka efter noga i valet av princip eftersom det går att byta från kapitel 11 till kapitel 12, men åt andra hållet är det betydligt svårare, näst intill omöjligt.

FÖR ATT TITTA LITE NÄRMARE på reglerna i kapitel 11 är grunden samma som tidigare. Anskaffningsvärdet är alltså utgångspunkten för hur anläggningstillgången redovisas. När det gäller kortfristiga fordringar och skulder kan man välja att redovisa dem på samma sätt som de långfristiga, men det är frivilligt. Det går att välja att värdera på samma sätt som övriga omsättningstillgångar det vill säga till lägsta värdets princip, LVP.

På andra områden har kapitel 11 infört nya regler. Ett sådant område är portföljvärdering, som numera omfattar alla slags finansiella tillgångar inklusive fondandelar. Valuta- ränte- och aktieinstrument kan alla ingå i en och samma värdepappersportfölj, men det krävs att företaget handlar med dem aktivt på marknaden. Ett annat krav är att det finns en dokumenterad strategi för riskspridning.

Hur ska värdepapperen redovisas?
Se till att tänka efter innan du väljer mellan de två principerna - värdering enligt anskaffning eller verklighet.

ETT ANNAT OMRÅDE som tidigare i stort sett saknade instruktioner och regler för redovisningen var derivat som inte ingår i en säkringsrelation. Många valde då att tillämpa försiktighetsprincipen. Men med K3 blir det tydligt hur derivat ska redovisas. Är det ett derivat med positivt värde ska det redovisas till LVP, det vill säga i många fall redovisas inget alls eftersom flertalet derivat har anskaffningsvärde noll. Men om det är ett derivat med negativt värde ska det negativa verkliga värdet redovisas, vilket ger en skuld i balansräkningen och en kostnad i resultaträkningen.

Även när det gäller säkringsredovisning, som är en undantagsredovisning, finns det en del nyheter. Bland annat krävs tydlig dokumentation som ska finnas innan själva säkringen görs, du ska klargöra vad som är säkringsinstrument, vilken den säkrade posten är och bedöma hur effektiv säkringen är.

FAKTA: REGELVERKET K3
BFNAR 2012:1

Årsredovisning och koncernredovisning, är ett samlat, principbaserat regelverk. De måste användas av alla företag senaste 2014, med några undantag: Företag som upprättar sin koncernredovisning enligt IFRS eller frivilligt valt det, omfattas inte av K3. Inte heller mindre företag som i stället kan använda det förenklade regelverket K2. Ett mindre företag kan även välja att använda K3.

I kapitlet görs också klart att utställda optioner inte kan utgöra säkringsinstrument.

UTGÅNGSPUNKTEN i kapitel 12 är i stället att alla instrument redovisas och värderas till det verkliga värdet. Det finns undantag i årsredovisningslagen 4:14 som reglerar vilka tillgångar som inte får redovisas till sitt verkliga värde. Det gäller bland annat kundfordringarna, som ska redovisas till upplupet anskaffningsvärde.

Ett område som blivit tydligare i kapitel 12 jämfört med tidigare regler är bland annat inbäddade derivat och säkringsredovisning. En förändring är att inbäddade derivat ska separeras från de värdkontrakt de ingår i och sen redovisas till verkligt värde. Men här finns också undantag - till exempel för inbäddade derivat där de ekonomiska egenskaperna är nära förknippade med värdkontraktet. De reglerna finns i de internationella redovisningsnormerna IAS 39 och är samma som i dag.

BETRÄFFANDE säkringsredovisning är dokumentationen den stora nyheten. Den ska vara på plats när säkringen görs. Det ställs också krav på att säkringsförhållandet ska vara mycket effektivt, vilket definieras som att effektiviteten ska ligga i intervallet 80 till 125 procent. Det här beror på att årsredovisningslagens 4:14a-e följer IAS 39 som ställer samma krav. I kapitel 12 tydliggörs vilka poster som kan säkras och vilka instrument som kan utgöra säkringsinstrument. Precis som i kapitel 11 är utställda optioner förbjudna.

EN SAK SOM SOFIA SKÖLD kan sakna i K3 är bakomliggande tankar och motivering till olika beslut. Hon jämför med IFRS, där förklaringar till besluten finns i de så kallade basis for conclusion.

- Ett sådant bakgrundsmaterial kan vara bra att ha med sig i tolkningar. Då förstår vi lättare hur man har tänkt vid utformningen av regler samt varför man ska redovisa på ett visst sätt.

- Det skulle också vara en hjälp för oss när vi ska förklara pedagogiskt om vi hade vetat hur och varför de kommit fram till en viss sak, säger hon.

ÅSA OHLSSON

”Lägre styrräntor kommer inte få småföretagen att satsa”

Riksbanken sänkte förra månaden sin styrränta, reporäntan, till minus 0,10 procent.

Nästa år tas eventuellt enskilda företags branschspecifika periodiseringskonton med hög ränta bort, det handlar om exempelvis skogskonto eller upphovsmannakonto. Hög ränta i de här sammanhangen är numera kanske 1,35 procent, men frågan är om det kommer erbjudas några räntor alls för ersättaren företagsfond. I sig innebär avskaffandet av skogskonto och upphovsmannakonto avsevärda skattehöjningar för de drabbade, då man inte längre kan avsätta lika stora belopp. Skogsägare kanske anpassar sig genom att göra mindre omfattande avverkningar, men upphovsmännen kan knappast välja att sälja sina skivor eller böcker ett annat år.

KANSKE ÄR AVSIKTEN att man helt enkelt inte ska ha enskild firma. Fast för skogsägaren med långa perioder mellan intäkter verkar ett aktiebolag ordentligt överdrivet, speciellt som aktiebolag i praktiken inte får äga tidigare enskilt ägd skogsmark.

När räntan är noll på vanliga kontot, kanske längre fram rent av negativ, riskerar företagaren få problem med periodiseringar. Kanske kommer en del känna sig tvingade att ta onödiga risker med periodiserade tillgångar? Ska kapitalet förvaltas och inte bara sitta på ett konto blir även bokföring och redovisning mer komplicerad, vilket i sig blir en kostnad som i sin tur kräver högre avkastning.

”Kanske är avsikten att man helt enkelt inte ska ha enskild firma.”

EN SAK KAN VI vara säkra på. Lägre styrräntor kommer inte att få svenska småföretag att satsa och dra upp Riksbankens önskade inflation. För det är inte småföretagen som bankerna jagar för att låna ut pengar till, det är privatpersonerna - och de tävlar om vem som kan skuldsätta sig mest för en bostad som redan finns. Sådan skuldsättning skapar varken värden eller inflation, bara högre bostadsvärderingar.

VÄLSTÅND SKAPAS i stället genom investerande företag, som via produkter och tjänster förbättrar våra liv och vårt samhälle. Hur dessa ska stimuleras vill ingen svara på. Att höja skatten genom att begränsa periodiseringar är knappast rätt väg att gå. *

LARS WILDERÄNG

Författare och föreläsare som driver ”Cornucopia?”, Sveriges största oberoende blogg inom ekonomi, finans och samhälle.

70 det nya 40. Den som håller kroppen i trim bör tänka på att göra detsamma med sin framtida ekonomi.

TEMA

Pensions-försäkring

Som egenföretagare bör du inte ha det sämre ställt ekonomiskt när du går i pension än om du varit anställd. Se till att tänka igenom vilken sparmetod, företagsform och förvaltning som passar dig bäst.

TEXT **LOTTA ENGZELL LARSSON** FOTO **DREAMSTIME, SHUTTERSTOCK, PRESS**

Skräddarsy din modell

En av fyra småföretagare saknar eget pensionssparande. Att göra egna aktiva val gynnar de flesta i längden.

Det blir allt vanligare att livbolag annonserar med bilder på solbrända, vältränade 60-åringar på stranden eller golfbanan. Känslan som förmedlas är att de privata pensionsförsäkringarna ska förverkliga det rika, fria livet på livets höst.

I SJÄLVA VERKET är det få företagare som ens vågar drömma om det. Åtminstone inte bland de mindre. Enligt en rapport från Folksam saknar en av fyra småföretagare ett eget pensionssparande. Orsaken är ofta att deras fokus ligger på företagandet. Många anser sig inte heller ha råd att ta ut högre lön, eller aktieutdelningar om det är ett aktiebolag, för att spara. På frågan när de vill gå i pension svarar drygt 20 procent ”66 år eller senare”. 25 procent svarar att de inte vet.

De här siffrorna kan tolkas på olika sätt. Kanske vill man fortsätta jobba. Kanske är det ett uttryck för att nästan hälften av de tillfrågade helt enkelt inte ser någon ekonomisk möjlighet att sluta.

Det som framför allt skiljer företagaren från löntagaren är att företagaren ofta bara får allmän ålderspension, medan de anställda dessutom nästan alltid har en avtalsenlig tjänstepension från arbetsgivaren.

SOM EGENFÖRETAGARE måste man vara mer aktiv och göra egna val för att kompensera att man inte har tjänstepension, oavsett vilken företagsform man har. Även om många skjuter på pensionsfrågan har Folksam märkt ett ökat intresse i och med att det gynnsamma privata pensionssparandet, med en avdragsrätt på upp till 12 000 kronor per år för inbetalda premier, fasas ut i år och nästa år.

Slopandet av avdraget kommer innebära att en privat pensionsförsäkring blir olönsam, eftersom man framöver betalar premier med skattade pengar och sedan betalar inkomstskatt ytterligare en gång när man tar ut pensionen. Undantaget är de som inte har någon tjänstepension, de får fortsatt dra av 35 procent av lönen.

OM MAN SOM FÖRETAGARE har haft en privat pensionsförsäkring kan man sluta betala in till den och i stället köpa en ny som man lägger inom bolaget, där det även fortsatt är tillåtet att dra av premien.

När det gäller placeringen av pengarna kan man välja mellan en traditionellt förvaltad pensionsförsäkring, där försäkringsbolaget sköter placeringarna och där en del av kapitalet ligger i räntebärande papper och resten i aktier, eller en fondförsäkring där man själv väljer vilka fonder man vill investera i.

- Småföretagare väljer ofta den traditionella förvaltningen så att de dels slipper ta placeringsbeslut själva, dels får en garanterad och jämnare avkastning, säger Mattias Ingwall, försäkringsrådgivare på Folksam.

Mattias Ingwall, försäkringsrådgivare på Folksam.

FÖRRA ÅRET VAR avkastningen i livbolagen mycket stark. De hade god draghjälp av Stockholmsbörsen som hade en värdeökning inklusive utdelningar på 16 procent 2014. Enligt Mattias Ingwall

Ta hand om dig. Det som skiljer företagaren från löntagaren är att företagaren ofta bara får allmän ålderspension, medan de anställda även brukar ha avtalsenlig tjänstepension.

delas alltså inte hela beloppet ut till spararna, utan avkastningen från goda år sprids över tid för att kompensera för sämre år.

Det finns dock en oro bland förvaltarna över att nollränteläget nu pressar avkastningen på räntepapper och obligationer, som ofta utgör runt 20 procent av tillgångarna. Det här kan innebära att livbolagen framöver får svårt att leva upp till sina långsiktiga kundlöften, som i dag varierar mellan 3 och 5 procent per år.

Många sparare lockas av just de här garantierna, som går ut på att man vet vad man får. Men det är riskabelt att stirra sig blind på kundlöftena. I stället bör man kontrollera livbolagets finansiella styrka som styr möjligheten att hålla löften till spararna. Bolagets solvens mäter värdet på bolagets tillgångar i förhållande till de framtida utbetalningar som utlovats. Enligt Dagens Industri ligger Länsförsäkringar Liv sämst till av de stora bolagen, starkast är AMF.

MEN DET FINNS

olika sätt att spara till ålderns höst, vilken form man ska välja beror på vilka behov man har och hur stort företaget är. Pensionsförsäkring är inte den enda vägen, och den passar inte alla. Tyvärr får man inte alltid rätt råd av försäkringsbolagen, som i första hand vill sälja sina tjänster.

För den som tar ut relativt låg lön kan det vara bättre att höja sin lön än att lägga pengarna i en pensionsförsäkring. Lönen ligger ju till grund för den allmänna pensionen, och ett lägre uttag (som det blir när man avsätter till pension i stället) sänker både allmänpension, sjukpenning och föräldrapenning som alla är inkomstbaserade. Det är viktigt att den som under en begränsad tid tar ut låg lön, sedan kompenserar sig själv och tar ut lite mer när det är möjligt.

PENSIONSRÅDGIVAREN

Nils Bacos har skrivit tre böcker om hur man får ut mesta möjliga av pensionen, 2013 kom ”Bli inte blåst på pensionen”. Hans slutsats är att det inte lönar sig för den med enskild firma eller handelsbolag att ha pensionsförsäkring eftersom det riskerar att sänka den allmänna pensionen. Han menar att gränsen för när det lönar sig att spara i pensionsförsäkring för de flesta går vid brytpunkten för statlig inkomstskatt.

Nils Bacos, pensionsrådgivare och författare.

- Jag har sett låginkomsttagare som »

Så ökar du din ekonomiska trygghet

- Om du kan, se till att betala på lånen medan du arbetar för att öka den ekonomiska friheten efter pensionen.
- Livförsäkring och efterlevandeskydd är viktigt om du har skulder, som bolån, och familj med omyndiga barn.
- Bygg upp ett eget sparande, det måste inte finnas ett försäkringsinslag, men se till att det finns ett sparkapital för pensionen.

PENSION FÖR EGENFÖRETAGARE

VINSTEN PENSIONSGRUNDANDE

När du driver enskild firma, handels- eller kommanditbolag är din vinst pensionsgrundande precis som lön.

TIPS

Undvik att göra avdrag för privat pensionssparande så länge du har en lön under **36 942 kronor** (2015) i månaden, så får du nästan full intjäning till din allmänna pension och hamnar under gränsen för statlig skatt.

Källa: Pensionsmyndigheten

ÅLDERSPENSION 10,21%

Du betalar in ålderspensionsavgift på **10,21 procent** av överskottet (skillnaden mellan inkomster och utgifter minus schablonavdrag för egenavgifter på maximalt 25 procent av överskottet).

Ålderspensionsavgiften utgör en del av de egenavgifter på totalt **28,97 procent** som en egenföretagare betalar på överskottet. I likhet med vanliga löntagare får du också tillgodaräkna dig den allmänna pensionsavgiften, som utgörs av **7 procent** av den lön du skattar för.

AVDRAG

Du får göra avdrag för privat pensionssparande med 1 800 kronor år 2015 plus ett tillägg på 35 procent av inkomsten, eller högst 10 prisbasbelopp, det vill säga högst 445 000 kronor (2015).

GEMENSA EGENFÖRET AKTIEBOLA

För att börj allmän pensi ha en årsinko 18 824 kronor lön på 39 072 per månad m inbetalnin allmänna

Pensionsgrund inkomst

18 824 kronor/år

» sparat i pensionsförsäkring och fått högre skatt som pensionärer, och då blir man blåst på pensionen. Pensionssparande har blivit synonymt med traditionell pensionsförsäkring. Men man måste vidga begreppet, det kan vara vilket sparande som helst, säger han.

TUMREGELN ÄR ATT höginkomsttagaren i dag kan tjäna på att skjuta fram tidpunkten för beskattning, medan låginkomsttagare ofta bör göra tvärtom.

Den som driver aktiebolag och tjänar lite mer kan dra av 35 procent av lönen, dock max 444 000 kronor (2015) för pensionspremier. Men eftersom firman måste betala löneskatt på beloppet innebär det att det sällan lönar sig för den som tjänar mindre.

Privatekonomiexperten Anders Andersson skriver på sajten Driva Eget att den som har god lönsamhet med fördel kan spara i företaget, och ta ut vinsten som utdelning istället, med 20 procent skatt (totalt 37,6 procent inklusive bolagsskatten) upp till 150 000 kronor i fåmansbolag för 2015.

FÖRETAGARE MED ANSTÄLLDA kan ta ut högre belopp. För närvarande är det tack vare jobbskatteavdraget även möjligt att ta ut lön med lägre skatt efter 66 års ålder. Man kan alltså behålla bolaget och få lön och utdelningar så länge det finns kapital kvar i det.

För den som har lite större lönsamma aktiebolag är ”direktpension” en möjlighet som också är en form av sparande i bolaget. Då öronmärker man en del av det beskattade kapitalet som pensionspengar genom att upprätta ett juridiskt avtal som kallas direktpension. Pengarna är då skyddade från fordringsägare och vid en eventuell konkurs, och kan placeras direkt i fonder, aktier eller i en kapitalförsäkring. Här uppstår frågan om man ska direktspara eller lägga sparandet i ett skal, som pensions- eller kapitalförsäkring.

Med samma grundavkastning på sparandet som i en pensionsförsäkring blir pensionen väsentligt högre genom att man sparar in på avgifterna, det visar skatteexperten Jan-Erik W Persson i sina beräkningar på Visma Spcs sajt. Det gäller bland annat administrativa avgifter till försäkringsbolaget, avkastningsskatt till staten, och en investeringsavgift. Samtidigt har man då inget försäkringsinslag utan måste köpa till den tjänsten om man önskar ha det.

Fördelen med direktpension är att pengarna inte är låsta, utan kan tas ut när som helst som pension, lön, reavinst eller aktieutdelning. Kapitalet kan också övertas av förmånstagare som företagaren själv utser.

PENSIONSFÖRSÄKRING, kapitalförsäkring, IPS (individuellt pensionssparande) och ISK (investeringssparkonto) är alla en form av skal där man placerar sina aktier och fonder, i stället för en vanlig aktiedepå.

På IPS är pengarna bundna, eftersom det är ett pensionskonto. Det är de inte i den nyare ISK. Den senare beskattas på samma sätt som en kapitalförsäkring,

PENSION FÖR AKTIEBOLAGSÄGARE

TIPS

Om du tar ut en lön under **36 942 kronor** (2015) i månaden och vill spara pengar till pensionen är det bättre att spara av dina redan skattade pengar.

LÖNEN PENSIONSGRUNDANDE

Om du driver aktiebolag betalar du ålderspensionsavgift på **10,21 procent** av din och dina anställdas lön.

ÅLDERSPENSION

Ålderspensionsavgiften utgör en del av de arbetsgivaravgifter på totalt **31,42 procent** av lönen, som företaget betalar in till Skatteverket. I likhet med vanliga löntagare får du också tillgodoräkna dig den allmänna pensionsavgiften, som utgörs av **7 procent** av den lön du skattar för.

KOMPENSERA FÖR UTEBLIVEN TJÄNSTEPENSION

Som företagare bör du kompensera för den uteblivna tjänstepensionen genom eget sparande. En tumregel brukar vara att du sparar **cirka 4,5 procent** av din lön, vilket motsvarar vad de flesta anställda får till sin tjänstepension. Om du har över 36 000 kronor i månaden, behöver du dessutom sätta av **30 procent** av det överskjutande beloppet till tjänstepensionen för att få motsvarande tjänstepension som en anställd.

AVDRAG

Alla löntagare har rätt att dra av upp till 1 800 kronor år 2015 för privat pensionssparande. Om du som driver aktiebolag endast betalar in till allmän pension i bolaget har du rätt att göra avdrag med 1 800 kronor plus ett tillägg på **35 procent** av lönen i din inkomstdeklaration. Tillägget får uppgå till högst 10 prisbasbelopp, det vill säga högst 445 000 kronor (2015).

AMT FÖR TAGARE OCH AGSÄGARE

a tjäna in till on måste du mst på minst (2015). Vid en kronor (2015) maximerar du gen till din pension.

ande

468 864 kronor/år

man köper tillgångar med skattade pengar, som sedan beskattas med en låg avkastningsskatt varje år oavsett utveckling. Skatten är kopplad till statslåneräntan, och i gengäld betalar man ingen skatt när man tar ut pengarna. Det kan vara mycket lönsamt om räntorna är låga, som nu, och tillgångarnas värde stiger kraftigt. Det är mindre roligt om värdet faller och man ändå sitter och betalar skatt på en obefintlig vinst varje år.

IPS och ISK medför inga avgifter, som pensions-och kapitalförsäkringar gör. De senaste åren har flera nätmäklare dock lanserat gratis kapital- och tjänstepensionsförsäkringar. I dessa fall är försäkringen en avgiftsfri fondförsäkring där du själv placerar dina medel i fonder och aktier. Och, som alltid när det gäller långsiktigt sparande, är avgifterna och deras storlek en mycket viktig faktor när det gäller att välja sparform.

Nils Bacos menar att valet av bolagsform egentligen är det första viktiga beslut man fattar om sin pension.

- Många har lite bråttom att hoppa in i aktiebolaget, men för ensamföretagare finns det fördelar med att driva enskild firma. Det gäller inte minst sjukpenning. Den som startar enskild firma får tillgodogöra sig den upparbetade nivå för sjukpenning man haft från tidigare arbetsgivare. Blir man då sjuk vid 35 års ålder har man dels en sjukpenning man kan leva på, dels blir den sjukpenningen pensionsgrundande.

- I ett aktiebolag börjar man från noll, säger han.

Nils Bachos anser också att man inför beslutet bör skaffa sig kunskap om var brytpunkterna går för marginalskatt. Och lära sig skillnaden mellan löneskatt, som är en ren skatt, och egenavgifter, som man får något för.

NILS BACOS OCH MATTIAS INGWALL är överens om att pensionen inte kan ses som en isolerad fråga. Den är en del av det totala försäkringsskyddet man har. Det finns alltså inget egenvärde i att undvika skatter och avgifter, men fråga dig om du behöver den tjänst du betalar för, och om du bäst behöver en skattelättnad idag eller när du tar ut pensionen. Ju mer kunskap man själv skaffar sig, desto bättre är förutsättningarna för att man ska få så bra pension som möjligt.*

Fyra sätt att spara till pensionen

- Pensionsförsäkring i företaget.
- Privat pensionsförsäkring, den som inte har tjänstepension hos nuvarande arbetsgivare får dra av 35 procent av lönen.
- Direktpension i företaget.
- Spara i företaget, ta ut utdelningar och investera.

Ordning och reda på städföretaget. Ägarna Camilla Helg och Thed Börjesson har varsin pensionsförsäkring inom firman.

FOTO **PRIVAT**

Tryggheten viktigast

I städbranschen där konkurrensen är tuff och marginalerna små får den egna lönen stå tillbaka. Ändå satsar **Camilla Helgs** städföretag på privata försäkringar.

DET BÖRJADE MED en frukt-och delikatessbutik i Kinna där de bor. Den gick så bra, att Camilla Helg och hennes sambo Thed Börjesson öppnade en till, i Kungsbacka. Sedan kom ett städbolag emellan när de skulle hjälpa en granne som städade och hade mycket att göra i Göteborg. Och så slutade det med att de startade ett eget bolag, Vitis städ & trädgård.

– Vi halkade in i städbranschen, och drev både städbolag och butiker en tid. Men sedan blev min sambo sjuk så då tog en av de anställda över butikerna. Nu satsar vi på städbolaget, säger Camilla Helg.

VITIS HAR 20 ANSTÄLLDA, varav tio på heltid och resten deltid, och omsatte förra året 5,5 miljoner kronor. Det har varit en bärande tanke att inte göra sig beroende av RUT-avdraget, utan att satsa på både hem- och företagsstädning. Lönsamheten är bättre på företagssidan och möjligheten att utveckla fler tjänster är större.

– Vi har ungefär hälften privata och hälften företagskunder. På företagssidan jobbar vi även med byggstädning och kringtjänster som att leverera förbruk-

ningsmaterial. Vi vill erbjuda full service till företagen, vara en leverantör som tillhandahåller många tjänster.

Konkurrensen är tuff inom båda sektorerna, och RUT drar till sig många nya aktörer som kommer och går. Men inom byggbranschen tycker Camilla Helg att de oseriösa aktörerna håller på att försvinna.

- De som inte har kollektivavtal försvinner, det är en säkerhetsfråga och det är bra.

Tvärtemot vad många tror är kraven på personalen höga, trots att städjobbet har ganska låg status i många betraktares ögon.

- Vi försöker ändra på det. Lönen är som för en butiksanställd om man går enligt avtalen, och det är ett ganska fritt jobb vilket många uppskattar, vi har låg personalomsättning. Här behövs medarbetare som är socialt kompetenta, kan ta initiativ och lösa problem.

TROTS ATT DE DRIVIT firman i sex år, och har en del stora kunder i Mark, Borås, Varberg och Göteborg, så är lönsamheten låg och de tar inte ut mycket lön.

- Det är svårt att ta ut rätt pris, särskilt inom hemstädning. Vi kan exempelvis inte ta betalt fullt ut för resor, det ifrågasätter man ju aldrig när det gäller hantverkare. Jag skulle önska att vi hade ett slags certifikat som andra hantverkare, det skulle gynna branschen. Städning är ett slags hantverk.

TROTS LÅGA LÖNEUTTAG och obefintliga utdelningar har Camilla Helg, som är 42 år och hennes sambo som är 45, valt att ha varsin fondförsäkring hos Länsförsäkringar inom firman. De började pensionsspara ett år efter att de startade Vitis, de har ett barn och kände att de ville gardera sig.

- Vi har talat mycket om det här och är medvetna om att lägre lön påverkar ålderspensionen, och vår bank har påtalat det. Men för oss har tryggheten varit viktigast. Vi har också haft privata sjukförsäkringar vilket var väldigt bra när jag skadade knäna vid en skidolycka förra året.

MÅLET ÄR ATT INOM FEM ÅR omsätta mellan 10 och 15 miljoner och ha 20 till 50 heltidsanställda. Då räknar de med att ha nått en sådan lönsamhet att de kan ta igen uteblivna inkomster och ta ut marknadsmässig lön. *

Experten: ”Sprid dina risker, ingen vet vad som händer om tio år.”

Roy Eide, skatteexpert Mazars revisionbyrå kommer med viktiga råd om pensionsförsäkringar.

VAD ÄR DET VIKTIGASTE ATT TÄNKA PÅ SOM FÖRETAGARE NÄR DET GÄLLER PENSION?

– Se till helheten, det totala försäkringsskyddet, och tänk på att pensionen är ett komplement. Titta på de behov just du har, och bilda dig en egen uppfattning. Gå inte bara på försäkringsbolagens rekommendationer. Sprid dina risker, ingen vet vad som händer om tio år. Men i dag är det mest effektiva att spara i eget bolag.

HUR SKA MAN TÄNKA NÄR DET GÄLLER PLACERINGAR?

– Det viktigaste är att man sparar, det kan ske på många sätt. Den som inte är så intresserad kan göra det väldigt enkelt, som att lägga indexfonder i en kapitalförsäkring utan försäkringsinslag exempelvis. Skilj på sparande, som aktier eller fonder, och risk, som en livförsäkring. De fyller olika funktioner.

VILKA LÖSNINGAR JOBBAR DU MEST MED?

– Pensionsstiftelser kopplade till ägande och familj. Du kan exempelvis anställa make eller maka som inte tidigare jobbat i firman. Han eller hon kan då bli medlem i stiftelsen och på så sätt är ni fler som kan få ut pension därifrån och marginaleffekterna blir mindre. Men man måste ha ett ganska stort kapital för att det ska löna sig att bilda stiftelse.

OCH OM MAN HAR FÅMANSBOLAG?

– Då rekommenderar vi ofta att man låter det ägas av ett holdingbolag. På så sätt minskar man risken genom att bara spara det som krävs för att driva verksamheten i det rörelsedrivande företaget. Om det uppstår överskottslikviditet i rörelsen delas det ut till moderbolaget, där man kan bedriva aktiv kapitalförvaltning och där pengarna är skyddade vid ett eventuellt obestånd i dotterbolaget. Det är extra viktigt i branscher med hög risk, som byggbranschen till exempel.

KAN MAN SPARA PENGAR PÅ ATT FLYTTA UTOMLANDS?

– Ja, i dag flyttar många till Portugal. Det är det absolut mest skatteeffektiva landet i Europa för pensioner, på företagsägda tjänstepensioner eller pensioner i stiftelser betalar man ingen skatt alls och för statlig ålderspension betalar man 20 procent. Men man ska inte göra det för krångligt, enkelhet är viktigt. Och man ska inte sträva efter noll kronor i skatt.

ÅSA OHLSSON

En buffel i svenska skolan

Från NO-lärare via städskrubb till drottning över ett utbildningsimperium. Internationella Engelska Skolans grundare **Barbara Bergström** förklarar hur man bygger ett företag med empati och envishet.

TEXT **LINA HOVLING** FOTO **PRESS**

I arbetsrummet i huset i Boca Raton, Florida, står ett löpband där Barbara Bergström springer fem kilometer varje morgon.

– Catch me if you can! Jag är ändå 68 år gammal, men jag gör alltid mina fem kilometer på under halvtimmen så du ska inte vara så säker på att du kan få fatt i mig, säger hon med ett skratt.

Hon skrattar ofta, Barbara Bergström.

– När jag först kom till Sverige 1968, anmärkte folk ofta på det. Att jag ler mycket. Och det var samma kommentarer när jag bestämde mig för att starta företag 1992 i skolbranschen. Så där glad kan man inte vara och vinna den respekt som krävs för att starta en skola och nå framgång. ”Vad har du att flina åt?”

DRYGA TJUGO ÅR SENARE har kritikerna fått svälja förtreten. I dag driver hennes företag Internationella Engelska Skolan (IES) ett 20-tal skolor (varav en i Storbritannien). Och ytterligare tre slår upp portarna i höst. Men uppstarten var ingenting för den arbetsskygge. Allt förarbete gjordes på egen hand. Barbaras son, som är IT-konsult, mixtrade så att datorerna fungerade medan Barbara iklädde sig rollen som städtant.

– Ja, vem skulle annars göra det? Det fanns ju inga pengar till sådant. Till denna dag har företaget inte tagit ett enda lån. Är man skyldig pengar är man ju per definition inte fri.

Och fri var ledordet i början av 90-talet. Den svenska friskolemarknaden hade börjat knoppa och NO-läraren Barbara Bergström hade för egen del länge brottats med sin frustration.

– Ända sedan jag började som lärare 1976, har ingen brytt sig om vad jag faktiskt gjorde i klassrummet. Ingen feedback, inga goda förslag. Och det är väldigt märkligt när lärande är en process som i så mångt och mycket bygger på mänsklig interaktion. Datorer och teknik i all ära, men det

»

Ränderna går aldrig ur. Barbara Bergström är traditionalist i bemärkelsen att hon vill ha ordning och reda i skolan.

6

RÅD TILL ANDRA ENTREPRENÖRER

* **Håll dina kärnvärden nära.** Engagemang smittar – var uppriktig och visa att du brinner för det du tycker är rätt. Fejka inte – det kommer att märkas.

* **Behåll din mentala balans** – även när du har en dålig dag. Som ledare måste din organisation kunna förlita sig på din stabilitet.

* **Allt är inte guld som glimmar.** Hyr inte ett tjusigt kontor för att imponera på kunder. Det är särskilt viktigt i början av din karriär att du inte förväxlar yta med kompetens. Det är den verkliga kvaliteten som räknas. Inget annat.

* **Hitta duktiga medarbetare.** Se dem, uppmuntra dem och se till att du är tillgänglig för dem. Din omtanke om andra människor måste alltid vara genuin.

* **Ta inga banklån.** På det viset behåller du ditt oberoende och slipper förlita dig till andra parters agerande när situationer förändras.

* **Do no harm.** Att driva ett företag kräver tuffa beslut, men det finns inget utrymme för oaktsamhet och brist på respekt för andras tankar och känslor.

Engelska som bas. 98 procent av eleverna på Engelska skolan får betyget A, B eller C på nationella proven i engelska.

» finns ingen dator som slår en uppmuntrande klapp på axeln. Jag var trött på att arbeta ensam och ville skapa en skola där lärare fick den support som krävs för att utveckla undervisningen.

BARBARA BERGSTRÖMS METODIK och företagande har varit framgånsrikt. 2012 sålde företaget 75 procent av aktieinnehavet till amerikanska riskkapitalbolaget TA Associates. Det året taxerade Barbara Bergström en inkomst på 691 miljoner kronor och slog därmed de ständiga vinnarna i H&M-familjen Persson i inkomstligan.

– Ändå sålde jag inte till den som erbjöd mest pengar, långt därifrån. Jag valde den köpare som hade den bästa planen för att utveckla verksamheten. De här ägarna har lång erfarenhet inom forsknings- och utbildningsområdet och koppling till flera toppuniversitet.

Hon förklarar att hon och hennes man, DN-kolumnisten Hans Bergström, dessutom har behållit 25 procent av aktierna och återinvesterar en del av vinsten i det holdingbolag som äger majoriteten.

”Jag betalade inte för en enda pryl i hela skolan.”

MEN HUR TJÄNAR MAN EGENTLIGEN PENGAR PÅ EN SKOLA?

– Genom långsiktighet och kvalitet, lyder Barbara Bergströms svar.

Skolorna inom koncernen har i dagsläget sammantaget drygt 20 000 elever. I Stockholms stad inbringar varje låg- och mellanstadieelev in omkring 7 000 kronor per månad från statens håll i skolpeng, och en högstadieelev cirka 9 000 kronor. Det blir givetvis stora summor om man slår samman det hela, men långt ifrån tillräckligt för att starta en skola – och än mindre göra vinst. Barbara Bergström drar sig till minnes när den första Internationella Engelska Skolan i Enskede skulle starta sin verksamhet.

– Jag betalade inte för en enda pryl i hela skolan. Jag ringde runt till olika företag och frågade om de inte var i färd med att skaffa ny inredning. Och så frågade jag helt enkelt om jag kunde få möblerna i stället för att de skulle kastas.

– Det är lustigt, säger hon med ett skratt, när jag ringde runt och pratade svenska fick jag noll gensvar. Nada. Ingenting. Jag hade – och har fortfarande – en liten accent, men jag hade varit lärare i svensk skola sedan 1976 och min svenska var utmärkt.

Hon provade med en annan strategi.

– När jag ringde igen till samma företag – och pra- »

En vanlig dag

7:00 Lite jetlaggad efter resan över Atlanten kollar jag mejlen, äter frukost och skummar igenom nyhetsflödet. Springer också mina fem kilometer på löpbandet.

9:30 Blir upplockad i bil av vår vd för att åka ut och besöka vår skola i Kista.

10:00 Möte med rektor och biträdande rektor.

11:00 Klassbesök.

12:30 Lunch med medarbetare och elever i matsalen.

13:00 Åker ut och kikar på en potentiell lokal för en ny skola som vi planerar för.

15:00 Överraskningsvisit på en annan skola. Pratar med rektor, elever och lärare och kollar läget.

17:00 Kommer hem till huset i Täby, äter middag.

19:00 Läser och svarar på mejl samt svarar på telefonsamtal som kommit under dagen.

21:00 Tittar på nyheterna.

21:30 Läser mycket och det blir några kapitel i någon bok innan lampan släcks vid tio. Just nu "Lindbergh vs. Roosevelt, The Rivalry That Divided America" av James Duffy.

Framgångsrikt koncept. Engelska skolan är i dag ett utbildningsimperium med ett tjugotal skolor.

» tade engelska i stället - fick jag allt jag ville ha och mer därtill. Jag vet inte om det är någon kollektiv brist på självkänsla eller att man genom att prata engelska någonstans signalerar att det är "serious business" i svenskars ögon.

Att hälften av undervisningen sker på engelska är ett naturligt led mot framtiden i en globaliserad värld. Men frågar man kritikerna skulle de kunna hävda att Internationella Engelska Skolan innebär ett stort hopp bakåt i tiden. Här ställer eleverna upp på led innan de går in i lektionssalen - och lärarna tilltalas med Mr eller Miss följt av efternamn.

- Eleverna ska inte rusa in som bufflar. Vi ska skapa en lugn miljö där de under 45 minuter ska lära sig saker. Flumskolan tilltalar inte mig. Jag kanske är traditionalist, men jag tror på ordning och reda.

Som exempel lyfter hon fram betygsdebatten: Både föräldrar och elever behöver veta hur barnen ligger till för att man ska ha tillräckligt med tid för att förbättra. När Engelska Skolan ville börja ge betyg från sjätte klass fick den väldigt mycket kritik.

Skolinspektionen hotade till och med att stänga ner oss år 2000. Men i dag är det ju lagstadgat, så vi var nog inne på rätt spår.

STRATEGIN HAR I ALLA FALL fallit väl ut för Internationella Engelska Skolans del. 70 000 barn och unga står sammantaget i kö runtom i landet och ytterligare tre skolor drar igång till hösten. Man har flera gånger rott hem förstaplatsen i niondeklassarnas nationella allmänbildningstävling Nutidsorienteringen.

- Att stå fast vid sina principer är ett vinnande koncept. Jag är fast övertygad om att vi jobbar för "the greater good" och jag uppmuntrar mina rektorer att stå på sig. Vissa säger: "Barbara, du får bara så fina resultat för att du väljer dina elever..." Då blir jag arg. Det är kötid - och endast det - som avgör vem

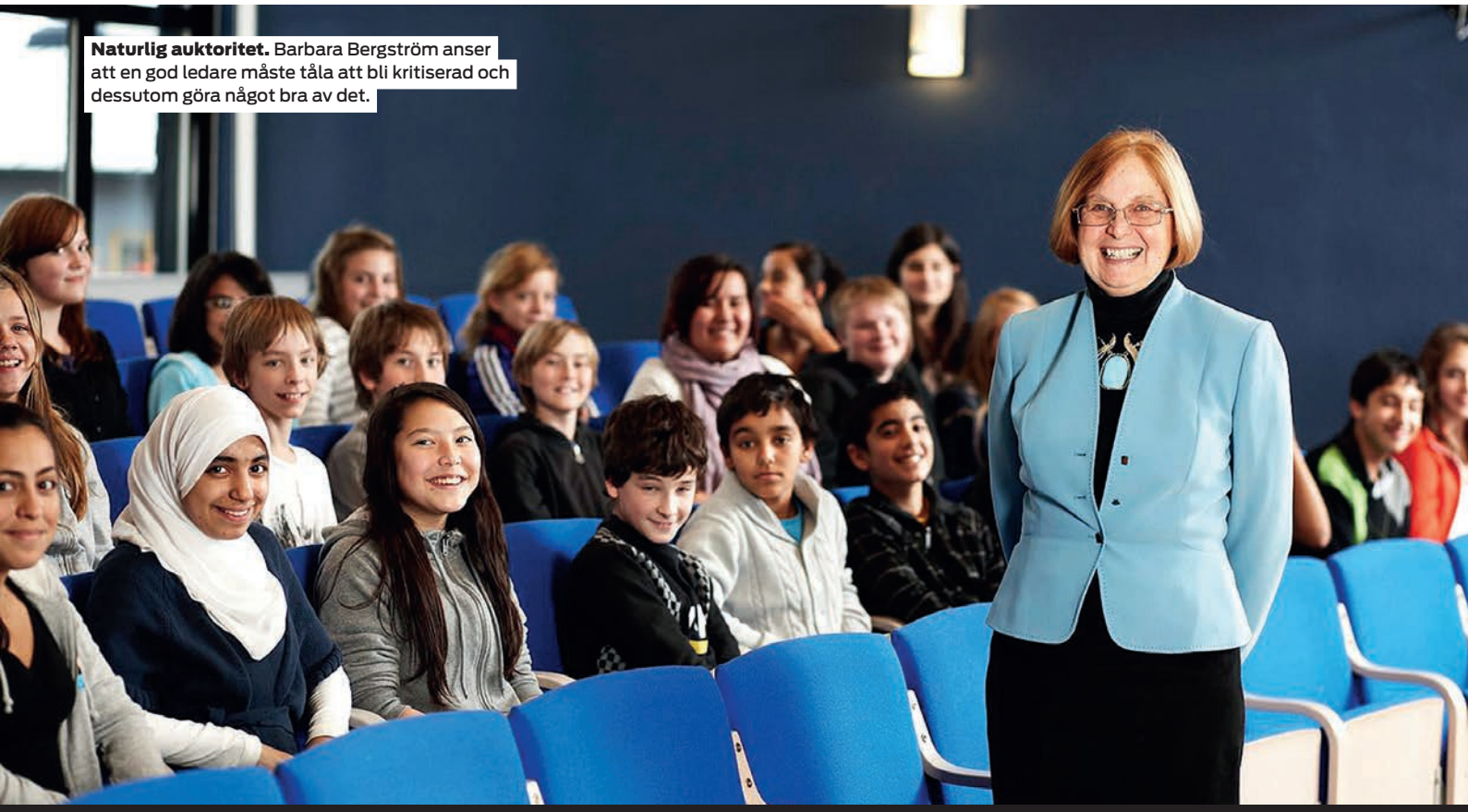

Naturlig auktoritet. Barbara Bergström anser att en god ledare måste tåla att bli kritiserad och dessutom göra något bra av det.

BARBARA ANN BERGSTRÖM

Ålder: 68 år.
Familj: Gift med journalisten Hans Bergström, två vuxna barn.
Gör: Grundare och arbetande styrelseordförande Internationella Engelska Skolan.
Bor: I Boca Raton, Florida och i Täby. Sommarställe i närheten av födelsestaden Buffalo, New York.
Är rädd för: För mycket kompromisser. En skola är ingen demokrati utan till för att eleverna ska lära sig saker. Med allt för mycket kompromisser riskerar man att förlora det målet ur sikte.
Om jag inte blivit lärare/ företagare hade jag blivit: Jurist, om min mamma fått bestämma. Men jag hade blivit en usel jurist, jag är alldeles för människoorienterad och har för litet ekonomiintresse.

som kommer in på våra skolor. Vi har skolor i socialt utsatta områden och elever med förutsättningar som gjort att de fått kämpa sig blå för att klara sin skolgång, precis som på alla andra skolor.

Orsaken till skolans framgång, menar hon i stället är ett gediget ledarskap.

- Att bli kritiserad, tåla det och dessutom göra något bra av det, kräver gott ledarskap. Som rektor måste du ha den inre glöden och framför allt måste du backa upp dina anställda. Våga säga nej när omvärlden pressar på med tyckande och tänkande. Stå upp för dina åsikter och ideal!

DU DELAR DIN TID MELLAN SVERIGE OCH USA, HUR PASS INVOLVERAD I VERKSAMHETEN ÄR DU I DAG?

- Jag är involverad i allra högsta grad. Jag är arbetande ordförande i styrelsen och äger fortfarande 25 procent av aktierna tillsammans med min man. Jag är själv en ledare som slåss för de mina, jag blir en lejoninna med sina ungar om någon av mina rektorer behöver mitt stöd.

VAD HAR DU FÖR REKRYTERINGSSTRATEGI?

- Att rekrytera duktiga ledare är det svåraste i mitt jobb. Där är jag väldigt bestämd: en god ledare måste brinna för sin sak. Den bedömningen kan man bara göra genom att träffa en person, känna den på pulsen och kunna krypa under skinnet. Jag kan vara envis, bara häromdagen pratade jag med vår vd om psykologiska tester kontra intervjuer i rekryteringsprocessen. Det blev en het diskussion, minst sagt. Nu när jag tänker efter så kanske jag inte är en lejoninna. Det är kanske inte bara är ungarna som rusar på som bufflar. Tänk om jag är en?

- Ha ha ha! En buffel från Buffalo. *

5 VIKTIGA ÅRTAL

* **1968** Flyttade till Sverige och gifte mig.
* **1970** Födde min son, 1973 kom min dotter.
* **1993** Startade den första skolan i egen regi, Engelska skolan i Enskede.
* **2001** Gifte om mig med mitt livs kärlek, Hans Bergström.
* **2009** Utnämndes till av organisationen Företagarna till Årets Företagare – ett fint kvitto på så många fantastiska människors hårda arbete.

2015 års nya regelverk

Beställ årets böcker nu!

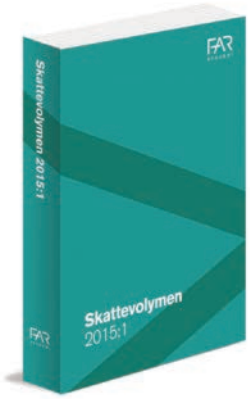

Skattevolymen

Skattevolymen är regelsamlingen på skatteområdet som ger dig tillgång till de senaste regeländringarna, OECDs modellavtal och EU-rätt som momsdirektivet m.m.

Pris 515 kr.*

Insolvensvolymen

Insolvensvolymen är standardverket inom obeståndsrätt. Boken lämpar sig för dig som vill veta tillvägagångssättet vid t.ex. konkurs, företagsrekonstruktion och indrivning av fordringar.

Pris 560 kr.*

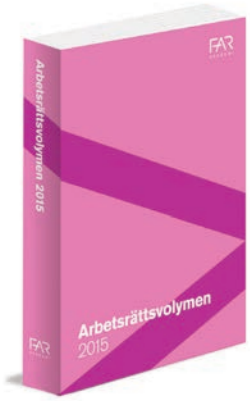

Arbetsrättsvolymen

Arbetsrättsvolymen samlar reglerna för arbets- och personalfrågor på ett ställe! Förutom LAS, MBL, arbetsmiljölagen och semesterlagen, hittar du även myndighetsföreskrifter och speciallagar.

Pris 515 kr.*

Fastighetsvolymen

Fastighetsvolymen innehåller lagstiftningen inom fastighetsrätt och byggjuridik. Boken täcker in alla delar av fastighetsprocessen allt från bildande och byggande till ägande, förvaltning och försäljning.

Pris 575 kr.*

* Pris exkl. moms och frakt

Ekonomisveriges självklara val

Beställ dina böcker på farakademi.se/bocker

FAR AKADEMI

Äkta partners. Makarna Mats Olsson och Helena Adrian driver en firma ihop.

CASE

Familje-beskattning

På familjeföretaget gäller det att ha koll på både relationerna och de särskilda skattereglerna för familjebeskattning. Revisionsbyrån **Adrian & Partners** drivs av två äkta makar med insyn i saken.

TEXT **LINA HOVLING** FOTO **KARIN BJÖRK**

Helena Adrian och Mats Olsson träffades för första gången 1997. Båda var frånskilda med barn med sina respektive expartners. Båda drev varsin revisionsbyrå.

– När vi efter ett par år bestämde oss för att gifta oss var först tanken att vi skulle fortsätta driva våra firmor separat, säger Helena Adrian. Men när det kom till kritan, insåg vi fördelarna med att slå oss samman även på det professionella planet.

2001 FUSIONERADE ALLTSÅ makarna de två aktiebolagen och grundade Adrian & Partners Aktiebolag. I dag är de fem delägare sammantaget 27 anställda. Modellen är ett så kallat ”true partnership”, vilket innebär att delägarna delar lika på vinsten.

VAD VAR DEN STORA UTMANINGEN I SAMMANSLAGNINGEN?

– Ofta uppstår det problem när den enes anställda ska underordna sig den andres arbetsformer, men vi hade redan innan sett till att samordna våra arbetssätt, svarar Mats Olsson.

ATT FUSIONEN OCH VERKSAMHETEN även fortsatt löpt väl förklarar makarna med att de har varit noga med att det ska vara ordning och reda.

– Vi har hela tiden försökt att ha marknadsmässiga villkor och inte göra någon skillnad vare sig mellan oss makar eller andra anställda. Vissa tycker att det är käckt att makarna turas om att ta ut lön vartannat år. Så har vi aldrig velat jobba, säger Mats Olsson och Helena Adrian fyller i:

– Under de perioder du inte tar ut lön har man ju ingen pensions- eller sjukförsäkringsgrundande inkomst. Det kan bli väldigt skevt i det långa loppet, särskilt om man har olika ägarandelar eller skilda nivåer på lön eller arbetsinsats. Det är oerhört viktigt att de familjemedlemmar som är aktiva i företaget tar ut rätt lön i förhållande till arbetsinsats hela vägen. Då blir det mindre tjafs i slutänden.

NÄR DET GÄLLER LÖNEUTTAG kontra utdelning råder paret Adrian/Olsson familjeföretagare att tänka strategisk och ta en titt på vad som ger den skattemässigt mest förmånliga utgången. När det gäller aktieutdelning finns huvudsakligen två vägar att gå. Vilken som är bäst beror helt på den enskilde företagarens behov och verksamhetens konstitution och omfattning.

Genom det första alternativet kan du plocka ut ett schablonbelopp om 156 000 kronor för ditt bolag varje år till endast 20 procent kapitalskatt. Detta förutsatt att du äger 100 procent av bolaget. Därefter sjunker beloppet i proportion till innehavet; äger du 50 procent får du plocka ut 78 000 kronor, och så vidare.

Alternativ två innebär att du som ägare kan ta en utdelning på 50 procent av bolagets sammanlagda lönekostnader till 20 procent kapitalskatt under förutsättning att ägaren eller närstående tagit ut tillräcklig lön. Adrian & Partners använder sig av den sistnämnda.

– Hade det bara varit Helena och jag som ägare hade vi kunnat balanserat lönerna mellan marginalbeskattade tjänsteinkomster och kapitalbeskattad utdelning. Vi arbetar ju med marknadsmässiga löner eftersom vi är flera delägare och det är viktigt att lönejusteringar sker på lika villkor, men det kan vara värt att dragspela lite, påpekar Mats Olsson.

– Du bör dock se till att du håller dig på rätt lönenivå för att säkra pensions-, sjuk och föräldraförsäkringar, påpekar Helena Adrian.

Hon förklarar att det är 7,5 gånger basbeloppet som gäller. Maximal sjukpenning får du vid en årsinkomst på 333 750 kronor för år 2015 och maximal föräldrapenning vid 445 000 kronor. Tar du utdelning i stället för lön kan det bli en kortsiktig vinst som kan bli väldigt dyr i längden. Och tillägger att det kan vara värt att tänka lite på tajmingen för när man plockar ut aktieutdelningen.

– De andra delägarna vill så klart att det ska vara så mycket som möjligt – hela tiden, säger hon med ett skratt.

– Men vi har ju en plan för hur våra lån ska amorteras, och då vi har två sommarmånader av lågsäsong då vi inte fakturerar så mycket måste vi se till att hålla likviditeten på en jämn nivå över

Hedga kärleken. Att hoppas på det bästa och planera för det värsta innebär att reglera vad som gäller om gifta delägare skulle skilja sig.

hela året. Därför har vi valt att lägga aktieutdelningen i en klumpsumma som alla partners då får direkt efter stämman i slutet av september.

EN GOD IDÉ MENAR makarna är även att borga för varandras trygghet för framtiden utifall den privata relationen skulle krackelera. Det finns komponenter du bör ta i beaktande från dag ett.

- Du kan ju exempelvis inte sparka din make/maka om den är delägare. En annan sak är att om en av parterna äger företaget och den äkta hälften är anställd, så omfattas den senare inte av LAS. Det innebär att den anställda är rättslös vid en eventuell separation, framhåller Mats Olsson.

Han föreslår att man ser över frågan regelbundet och ser till att lönen är marknadsmässig, för att skydda den anställda partens ekonomiska framtid.

- Jämställ den anställde maken med vilken anställd som helst. En bra idé är att se till att den anställdes kompetens vidimeras av en extern part och att eventuella fortbildningar dokumenteras. Det händer tyvärr alltför ofta att en man driver ett företag och haft hustrun som administrativt ansvarig under många år, mot en snudd på symbolisk lön. Och så fallerar äktenskapet och där står hon lottlös. Det är en deprimerande kliché som är alltför vanlig, säger Mats Olsson.

Paret föreslår även att makarna synkar sina pensionsstrategier - oavsett anställning eller ägande.

- Så att inte någon av parterna kommer på obestånd i händelse av skilsmässa, säger Mats Olsson.

- Det är också viktigt att ni ser till att testamenten och eventuella äktenskapsförord är i sin ordning. Och det ska ni se till att göra när ni är ”on speaking terms”. Annars är risken att det privata kommer att gå ut över era affärer. *

Jan Westerlund, skattespecialist, Wint.

Expertens tips

1 **Ta rätt lön.** Vad rätt lön är väldigt individuellt. Men man bör ha koll på sjukpennings- föräldrapennings- och pensionsgrundande inkomst. Håll reda på brytpunkter för statlig inkomstskatt samt vilken lön som krävs för att uppfylla löneuttagskravet för att få beräkna gränsbeloppet enligt regeln om löneunderlag, vilket styr aktieutdelningen. För 2015 uppgår lönekravet till 348 600 kr (6 inkomstbasbelopp) plus 5 procent av bolagets totala kontanta bruttolönesumma.

2 **Du skattar för de dina.** Det finns speciella regler för lön och taxering när det gäller anställda närstående. Om en make är företagsledare och den andre maken anställd gäller beskattningsregler som vid vanlig lön. Så länge lönen är marknadsmässig. Har den anställda högre lön än vad marknaden betingar, läggs skatten för det överskjutande i stället på företagsledaren. Det samma gäller företagsledarens barn om de är över 16 år. Är barnet under 16 år och extraknäcker, beskattas företagsledaren för denna inkomst såsom lön.

3 **Fundera på ägarfördelning.** Har familjen flera bolag och man bara kan använda schablonregeln vid beräkning av gränsbelopp (se råd 1) i dessa bolag så bör man se till att bolagen ägs av olika personer. Det finns nämligen en begränsning i att en fysisk person bara får använda schablonregeln i ett bolag som hen äger.

4 **Det sociala skyddet** är viktigt. Se till att familjemedlemmar har marknadsmässig lön i den mån det är möjligt och om inte annat att man kan teckna försäkringar eller avtal som ser till allas bästa, på lång sikt, om något oförutsett skulle hända.

FRÅGOR OCH SVAR

TEXT **SOFIA WALLEBOM**
CLARA HAMRÉN
EVA TÖRNING
FOTO **DREAMSTIME**

Traktamente eller inte. När dina anställda är på tjänsteresa kan du betala ut skattefritt traktamente.

HAR DU EN FRÅGA?
Skicka den till **resultatredaktionen@far.se**

Borde vi ha traktamenten?

? Vårt företag har många resande i tjänsten, både inrikes och utrikes, men vi brukar inte betala ut traktamenten. Hur fungerar det egentligen? Hur mycket kan vi betala ut till våra anställda utan att betala skatt? Är det samma traktamenten för resor i Sverige som utomlands?

! Traktamente är en ersättning som arbetsgivaren kan ge till sina anställda för ökade levnadskostnader under en tjänsteresa. En anställd som inte har traktamente under tjänsteresan har i stället rätt till avdrag för ökade levnadskostnader.

När du som arbetsgivaren tillämpar traktamenten som ligger inom Skatteverkets schablonbelopp, betalar du ut en viss, skattefri summa som du inte behöver betala arbetsgivaravgifter för. Arbetstagaren i sin tur behöver inte deklarera traktamentet, och får inte heller göra avdrag för det.

För arbetsgivaren kan det vara en fördel att använda traktamenten eftersom det innebär att alla anställda får lika ersättning för sina resor, oavsett hur deras lön ser ut.

För att få tillämpa traktamente måste det röra sig om en tjänsteresa, vilket betyder att arbetet måste utförts på annat ställe än den vanliga verksamhetsorten. Detta innebär minst 50 km bort. Dessutom måste en övernattning äga rum. Övernattning innebär att den anställde är borta mellan 00–06, och räknas som övernattning oavsett om den anställde faktiskt sover över eller om det i stället rör sig om arbete nattetid. Om traktamente betalas ut trots att inte en övernattning sker hanteras den utbetalningen som vanlig lön.

För skattefria traktamenten finns det olika schabloner som Skatteverket tillämpar, exempelvis kan maximalt 220 kronor betalas ut för en hel dag. Om företaget håller sig inom schablonen är traktamentet skattefritt. Traktamente får betalas ut för en tjänsteresa som pågår under längst tre månaders tid. För en halv dag, där resan påbörjas efter klockan 12.00 eller avslutas före 19.00, kan maximalt 110 kr betalas ut skattefritt. När resan pågår i flera dagar kan det självklart betalas ut traktamente både för hel- och halvdagar beroende på när resan påbörjas och avslutas.

I traktamentet ingår inte logikostnaden, utan arbetsgivaren får skattefritt ersätta den anställdas verkliga kostnad, men om arbetsgivaren inte gör detta kan det i stället betalas ut nattraktamente skattefritt på maximalt 110 kronor per natt.

Om arbetstagaren själv inte behöver bekosta sina måltider under tjänsteresan, för att de bekostats av arbetsgivaren eller för att de ingått i exempelvis hotellkostnaden, ska de skattefria traktamentet minskas enligt ett schablonavdrag. Undantag från detta sker om kosten ingår i priset för det allmänna transportmedlet som den anställde reser med. Om arbetsgivaren stått för kosten ska dessutom den anställde förmånsbeskattas för måltiderna motsvarande reglerna för kostförmån. Det sker dock ingen förmånsbeskattning för hotellfrukost.

För utlandsresor finns det också schablonregler för traktamenten, med olika maximibelopp för olika länder, några av de vanligaste destinationsländerna finns på sidan 34.

Ytterligare information och alla maximibelopp finns på Skatteverkets hemsida.

Förkortad resultaträkning

? Jag driver ett mindre resebolag och jag har tidigare haft en funktionsindelad resultaträkning i min årsredovisning. Har hört att om man väljer K2 regelverket så finns en möjlighet till förkortad balans- och resultaträkning. Kan jag välja denna uppställningsform i min årsredovisning? Behöver jag ha några speciella skäl till mitt val?

Enligt 3 kapitlet 4 § och 11 § årsredovisningslagen finns det möjlighet för mindre företag att upprätta en resultat- och balansräkning i förkortad form, vilket innebär att ett antal poster slås samman. Den här möjligheten gäller oavsett om företaget tillämpar K2- eller K3-regelverket. Det behövs inga särskilda skäl för att presentera resultat- och balansräkningen på det här sättet, men du kan vara medveten om redovisningen inte blir lika informativ för läsaren.

Avskrivna inventarier

I mitt bolag har jag ett antal inventarier som är helt avskrivna, det vill säga det bokförda värdet är noll. Jag tycker det känns väldigt onödigt att ha en rad i årsredovisningen som visar noll och en nothänvisning till den raden. Tänker jag fel om jag tar bort den?

Vår bedömning är att inventarierna ska vara kvar i balansräkningen så länge som de finns kvar i ditt bolag och inte är utrangerade. Det är också lämpligt att hänvisa till en not som anger det ursprungliga anskaffningsvärdet och de ackumulerade avskrivningarna.

Anställda som vållar skada

Vårt it-företag har drygt 25 anställda där flertalet jobbar mycket ute hos våra kunder. Vi i ledningen har funderat mycket på vad som händer om en anställd vållar en skada hos kunden, antingen genom att ha sönder någonting eller genom att skada dem ekonomiskt genom sitt arbete. Om kunden kräver skadestånd, är det arbetstagarens ansvar, eller är det vi som arbetsgivare som har ansvar för detta?

Generellt är det så att arbetsgivaren har ett mycket långtgående skadeståndsansvar för sina anställdas handlingar. Som huvudregel gäller enligt skadeståndslagen att den som har arbetstagare i sin tjänst ska ersätta person- eller sakskada som arbetstagaren vållar. Det kan handla om fel eller försummelse, ren förmögenhetsskada som arbetstagaren vållar genom brott eller skada på grund av att arbetstagaren kränker någon genom fel eller försummelse i tjänsten. Reglerna är utformade på det här viset för att arbetstagaren och arbetsgivaren ska ses som en enhet, och då ska arbetsgivaren stå för de skador som kommer ur verksamheten.

Enda fallen då arbetstagaren själv kan bli skadeståndsansvarig är om det föreligger synnerliga skäl. Då tar man bland annat hänsyn till vad det är som har hänt, arbetstagarens ställning och den skadelidandes – i det här fallet kundens – intresse. Det här undantaget är utformat som en regressrätt, vilket betyder att ni som arbetsgivare kan begära pengar av den anställda men först efter att ni har ersatt kunden för skadan. Kunden skulle alltså i första hand vända sig till er som arbetsgivare för att få ersättning.
När det gäller praxis på det här området är det dock mycket sällsynt att arbetstagaren blir ersättningsskyldig för skada på det här sättet.

En trygghet för er som arbetsgivare är att teckna en ansvarsförsäkring, som också inger kunden en känsla av trygghet när de anlitar er. Premien får ni som arbetsgivare stå för i helhet.

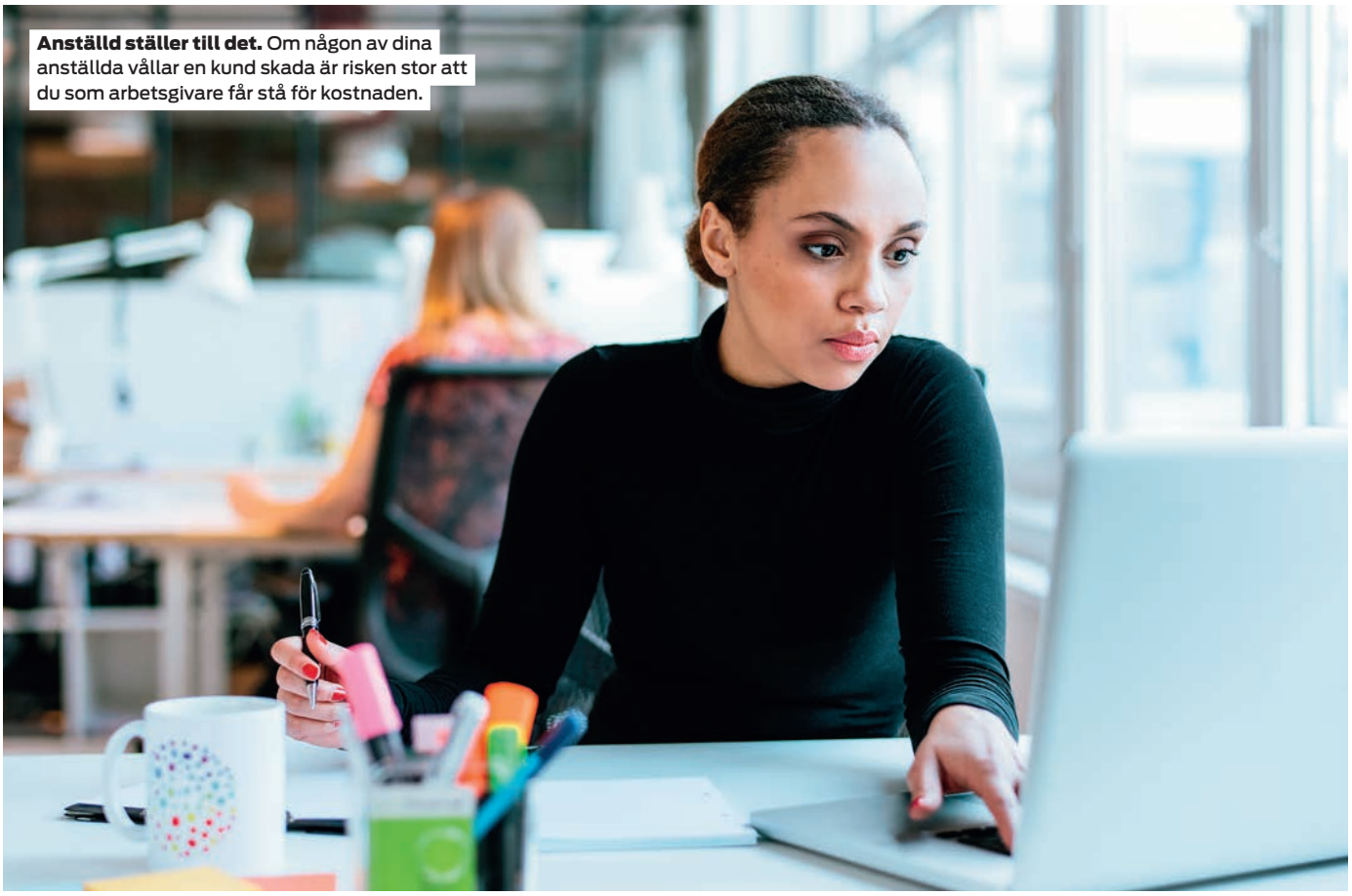

Anställd ställer till det. Om någon av dina anställda vållar en kund skada är risken stor att du som arbetsgivare får stå för kostnaden.

Belopp och räntesatser

Basbelopp *kronor*

	Prisbas-belopp	Förhöjt prisb.	Inkomst-basbelopp	Inkomstindex
2015	44 500	45 400	58 100	158,91
2014	44 400	45 300	56 900	155,61
2013	44 500	45 400	56 600	154,84
2012	44 000	44 900	54 600	149,32

KPI-inflation

	Sverige		EU (Alla 28)		USA	
	Index	Procent	Index	Procent	Index	Procent
dec-14	314,05	0,16	120,65	-0,09	234,812	-0,57
nov-14	313,56	0,15	120,76	-0,21	236,151	
Årsgenomsnitt						
2014	313,49	-0,18	120,72	0,55	234,812	0,76
2013	314,06	-0,04	120,06	1,50	233,049	1,50
2012	314,2	0,89	118,28	2,65	229,601	1,74
2011	311,43	2,63	115,23	3,10	225,672	2,96

Fåmansföretag *Utdelningsräntor enligt huvudregeln.*

År	Schablon-belopp	Ränta Sparat utrymme	Ränta Årets kapitalunderlag
2015	156 475	3,90	9,90
2014	155 650	5,09	11,09
2013	143 275	4,49	10,49
2012	127 750	4,65	10,65

Periodiseringsfond
Räntebeläggning för juridiska personer

Inkomstår	Räntesats *procent*
2015	0,65
2014	1,50
2013	1,07

Ränta på skattekontot *procent*

	Intäkts-ränta	Kostnadsränta Låg	Kostnadsränta Hög
1/1/2013 –	0,5625	1,25	16,25
1/10/2011 – 31/12/2012	0,45	1	16

Referensränta *procent*

1/1/2015	0,0
1/7/2014	1,0
1/1/2013	1,0
1/7/2013	1,0
1/1/2012	1,5
1/7/2012	2,0
1/1/2011	2,0
1/7/2011	1,5

Statslåneränta *procent*

	31 maj	30 nov	Årsgenomsnitt
2014	1,83	0,90	1,62
2013	1,76	2,09	2,01
2012	1,38	1,49	1,52

Räntefördelning *procent*

Inkomstår	Positiv	Negativ
2015	6,90	1,90
2014	8,09	3,09
2013	6,99	2,49

Utlandstraktamenten

Utlandstraktamente

Belgien	624	Brasilien	435	Danmark	873
Estland	382	Finland	678	Frankrike	649
Indien	298	Japan	470	Kina	553
Lettland	419	Luxemburg	582	Malta	466
Norge	961	Polen	357	Ryssland	599
Schweiz	724	Storbritannien	680	Tyskland	571
USA	552				

Reducering av normalbelopp vid utrikesresa, *procent*

Helt fri kost	85
Lunch och middag	70
Lunch eller middag	35
Frukost	15

NYTT!

Arbetsgivar-avgifter och egenavgifter

Januari–april 2015 *procent*

Födda	Arb.givaravg.	Egenavgifter
– 1937	–	–
1938 – 1949	10,21	10,21
1950 – 1988	31,42	28,97
1989 –	15,49	14,89

Maj–juli 2015 *procent*

Födda	Arb.givaravg.	Egenavgifter
– 1937	–	–
1938 – 1949	10,21	10,21
1950 – 1989	31,42	28,97
1990 – 1991	15,49	14,89
1992 –	10,21	10,21

Traktamenten och avdrag

Traktamenten – inrikes resa *kronor*

Övernattning krävs

Heldagstraktamente	220
Halvdagstraktamente	110
Schablon för natt	110
Traktamente efter 3 mån	154

(halvdag = avresa kl. 12.00 eller senare, hemkomst kl. 19.00 eller tidigare)

Arbetsresor

Gränsvärde för lågt beskattad förmånsbil, 7,5 prisbasbelopp.

År	
2015	333 750
2014	333 000
2013	333 750
2012	330 000

Resa bostad – arbetsplats 2015

Egen bil	18,50 kr/mil
Förmånsbil	9,50 kr/mil (bensin) 6,50 kr/mil (diesel)
Motorcykel	9,00 kr/mil
Mopedbil	9,00kr/mil
Moped	4,50 kr/mil
Cykel	250 kr

Kostförmån *kronor*

	2014	**2015**
Frukost, lunch och middag	210	215
Lunch eller middag	84	86
Frukost	42	43

Ökade levnadskostnader *kronor*

schablon-avdrag	**220**	**154**	**110**	**66**
Minskning för:				
Frukost, lunch och middag	198	139	99	59
Lunch och middag	154	108	77	46
Lunch eller middag	77	54	39	23
Frukost	44	31	22	13

Skattefria gåvor från arbetsgivare (inkl. moms) *kronor*

Julgåva	450
Jubileumsgåva	1 350
Minnesgåva	15 000

Överskrids beloppen blir allt skattepliktigt.

Representation (exkl. moms) *kronor*

Extern och intern Lunch, middag, supé	90
Andra måltider än ovan	60
Revision, bolagsstämma, föreningsstämma	60
Teater och golf vid extern representation	180
Kringkostnader för personalfest, t.ex. lokalhyra	180

Avdrag för kostnader som överstiger 10 000 kronor.

Skattesatser

Skatteskala 2015 *procent*

Inkomst					
	Yrkesverksamma			*Pensionärer*	
Beskattningsbar inkomst	**Inkomst före grundavdrag**	**Skatt inom skiktet** *procent*	**Beskattningsbar inkomst**	**Inkomst före grundavdrag**	**Skatt inom skiktet** *procent*
-430.200	–443.300	32	-430.200	–469.600	32
430.300–616.100	443.400–629.200	52	430.300–616.100	469.700–648.000	52
616.200–	629.300–	57	616.200–	648.100–	57

Grundavdrag

	Yrkesverksamma		*Pensionärer*
Fastställd förvärvsinkomst	**Grundavdrag, kronor**	**Fastställd förvärvsinkomst**	**Grundavdrag, kronor**
– 18.800	fastställd ink	– 49.100	fastställd ink
18.900– 44.400	18.900	49.200– 49.300	49.200
44.500–120.900	19.000–34.200	49.400–164.100	49.300–61.400
121.000–139.000	34.300	164.200–213.400	62.500
139.100–350.000	34.200–13.200	213.500–552.300	62.400–32.000
350.100–	13.100	552.400–	31.900

Särskild löneskatt 2015 *procent*

24,26 (betalas på pensionskostnader, vissa försäkringsersättningar, överföringar till vinstandelsstiftelse och passiv näringsverksamhet).

Mervärdesskatt *procent*

	Skattesats	**Del av pris**
Normal	25	20
Livsmedel, krog mm.	12	10,71
Persontransport, böcker mm.	6	5,66

Bolagsskatt och expansionsfondsskatt *procent*

1/1/2013 –	22
1/1/2009 – 31/12/2012	26,3

Fastighetsskattesatser

Fastighetsavgift, kronor

År	**Småhus**	**Lägenhet**
2015	7262	1243
2014	7112	1217
2013	7074	1210
2012	6825	1365